

Vaasan hallinto-oikeus
PL 204, 65101 Vaasa
vaasa.hao@oikeus.fi

Liitteet: *Ympäristöministeriön uhanalaisia lajeja ja monimuotoisuutta käsittelevän ns. punaisen kirjan mukaan (2020) (liitämme valituksemme liitteeksi 1*

Kansainvälinen luontopaneeli (IPBES, liite 2, jonka liitämme valituksemme liitteeksi 2)

Viite

PSAVI:n lupapäätös Nro 164/2020, Dnro PSAVI/7988/2019, 18.12.2020 asiassa Biotuotetehtaan ympäristö- ja vesitalouslupa, Kemi.

PSAVI:n lupapäätös Nro 165/2020, Dnro PSAVI/9369/2020, 18.12.2020 asiassa Kemin tehtaan vedenottoa koskevan vesitalousluvan nro 2/2014/2 lupamääräyksen 1 muuttaminen, Kemi.

PSAVI:n lupapäätös Nro 166/2020 Dnro PSAVI/9386/2020, 18.12.2020 asiassa Kemin tehtaan teollisuusjätteen käsittelyalueen ympäristöluvan nro 132/2018/1 lupamääräyksen 1 muuttaminen, Kemi

Asia

Valitus PSAVI:n lupapäätöksistä Dnro PSAVI/7988/2019, Dnro PSAVI/9369/2020 ja Dnro PSAVI/9386/2020.

Määräaika

25.1.2021

Valittaja: Suomen Luonnonsuojeluliiton lapin piiri ry

Sari Hänninen

Puheenjohtaja

Hilkka Lipponen

Varapuheenjohtaja

Mika Flöjt

toiminnanjohtaja

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piirin ry:n yhteyshenkilö
valitusasiassa (prosessiosoite):

Mika Flöjt

toiminnanjohtaja
+358 40 823 2443

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry
Rovakatu 23, huone 219
96100 Rovaniemi

Piirin sähköposti: lappi@sll.fi tai lapinpiiri@gmail.com

Lue lisää toiminnastamme <https://www.sll.fi/lappi>

Valituskirjelmämme yleinen kuvaus

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry valittaa PSAVI:n lupapäätöksistä Dnro PSAVI/7988/2019, Dnro PSAVI/9369/2020, sekä Dnro PSAVI/9386/2020, jotka kaikki koskevat Metsä Fibre Oy:n hankekokonaisuutta, vaatiin lupapäätöstä kumottavaksi muun muassa seuraavilla perustelluilla syillä.

Katsomme, että hallintoviranomainen PSAVI on jakanut hakijan Metsä Fibre Oy todellisen hankekokonaisuuden kolmeksi erilliseksi lupapäätökseksi Kemin teollisuuskombinaatin kasvavan puunjalostustoimintojen ympäristö- ja vesitalousvaikutusten lupamääräysten antamisten osalta, mutta on samassa menettelyssä jättänyt kokonaan selvittämättä Metsä Fibren lisääntyvän puunhankintatoiminnan vaikutukset ympäristöön, lajikatoon, vesistöjen hajakuormitukseen, kasvihuonekaasutaseeseen ja metsien monimuotoisuuden vakavaan heikkenemiseen Suomessa ja Lapissa.

Samaan aikaan pääministeri Sanna Marinin (sdp) hallitusohjelmassa veloitetaan valtion viranomaisia ja lupaviranomaisia sekä Suomessa toimivia yhtiöitä toimimaan tavalla, että: **”Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa. Suomi saavuttaa YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet.”**

Metsä Fibre ylimitoitettun jättitehtaan puunhankinta perustuu Suomen ja Ruotsin Lappien herkkien arktisten taigametsien viimeisiin alueisiin ja lisää painetta myös muualla Suomessa ja Itämeren alueella sekä maailmassa ylikuluttaa metsävaroja kestävästi, vaikka Ympäristöministeriön uhanalaisia lajeja ja monimuotoisuutta käsittelevän ns. Punaisen kirjan mukaan (2020) (liitämme valituksemme liitteeksi 1):

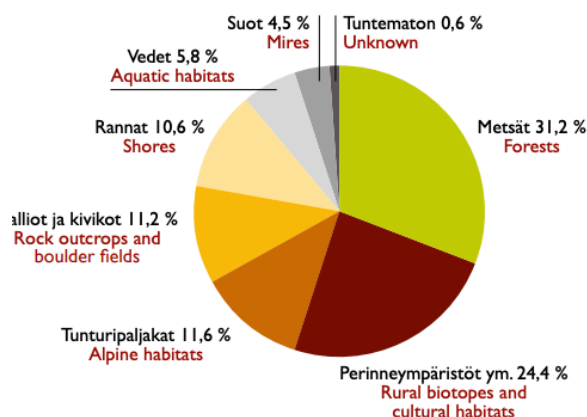
”Luonto köyhtyy myös Suomessa. Tuoreimman luonnon monimuotoisuuden uhanalaisuusselvityksen eli Punaisen listan mukaan Suomessa jo joka 9 laji on uhanalainen. Suomen luontotyypeistä joka toinen on uhanalainen.”

”Kansainvälisen luontopaneelin IPBES:n keväällä 2019 julkaiseman raportin mukaan luonnon monimuotoisuus köyhtyy nyt ennennäkemättömän nopeasti eri puolilla maailmaa.

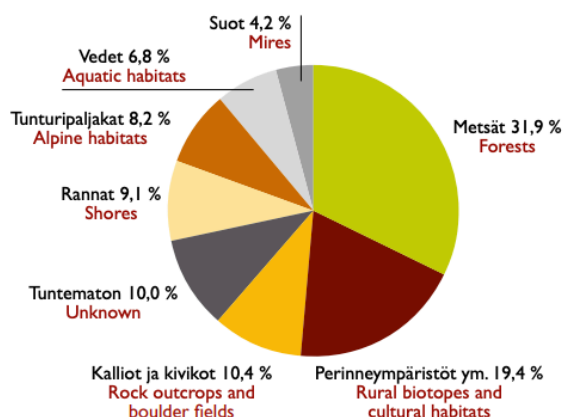
Maailmanlaajuisesti yhteensä noin miljoona eläin- ja kasvilajia on uhatta kuolla sukupuuttoon, monet seuraavina vuosikymmeninä”.¹

Punainen kirja s. 2019: ”Luvussa 3.7 uhanalaisuuden syyt ja uhkatekijät esitellään elinympäristöittäin. **Metsien talouskäytöstä johtuvat metsäelinympäristöjen muutokset (M tot) ovat yhteensä 733 uhanalaisen lajin (27,5 % uhanalaisista) ensisijaisena uhanalaisuuden syynä (kuva 5). Yli puolella näistä lajeista syynä on tarkemmin ottaen lahopuun tai vanhojen metsien ja kookkaiden puiden väheneminen ja yli neljänneksellä lajeista ensisijaisena uhanalaisuuden syynä on metsien uudistamis- ja hoitotoimet”,** ”Tarkasteltaessa yhdessä kaikkia syitä (ensisijaisia sekä muita syitä), ovat metsäelinympäristöjen muutokset (1 420 lajia)”, ”Silmälläpidettävillä (NT) lajeilla populaatioiden taantumisen tai heikon tilan syyt ovat samankaltaisia kuin uhanalaisiksi luokitelluilla lajeilla. Metsäelinympäristöjen muutokset ja avoimien alueiden sulkeutuminen ovat selvästi merkittävimmät tekijät sekä ensisijaisena että yhtenä syynä (kuva 6). Ojitus ja turpeenotto on kolmanneksi yleisin ensisijainen syy, kun se uhanalaisilla lajeilla on seitsemäntenä”, ”Lajeihin kohdistuvat uhkatekijät ovat pääosin samoja kuin uhanalaisuuden syyt. Metsäelinympäristöjen muutokset uhkaavat ensisijaisesti 732 uhanalaista (27,5 %) (kuva 7) ja 611 silmälläpidettävää (32,0 %) lajia (kuva 8). Yhtenä uhkatekijänä ne ovat 1 413 uhanalaiselle ja 1 068 silmälläpidettävälle lajille”, ”Hävinneet lajit Suomesta arvioidaan hävinneen (RE) 312 lajia. Kuten lajien uhanalaistumiseen, myös häviämiseen ovat usein vaikuttaneet monet syyt yhdessä. Merkittävimpänä häviämisen syynä (ensisijainen syy 68 lajilla) on metsäelinympäristöjen muutokset (M tot), erityisesti vanhojen metsien ja kookkaiden puiden sekä lahopuiden väheneminen (kuva 9), yhtenä häviämisen syynä se on peräti 101 lajilla” (Punainen kirja 2019, s. 32-36.)

¹ [Globaali arviointiraportti biodiversiteetistä ja ekosysteemipalveluista. YHTEENVETO PÄÄTTÄJILLE]

Kuva 10. Uhanalaisten lajien jakautuminen ensisijaisen elinympäristön mukaisesti.
Figure 10. Distribution of threatened species by primary habitat.

Kuva 11. Punaisen listan lajien jakautuminen ensisijaisen elinympäristön mukaisesti.
Figure 11. Distribution of red-listed species by primary habitat.

Punaisen kirjan kohta 3.7 'Lajien uhanalaisuus elinympäristöittäin'.

Metsät ovat tärkein uhanalaisten lajien elinympäristö. Ensisijaisesti metsissä elää 833 uhanalaista lajia (31,2 % uhanalaisista lajeista) (taulukko 4, kuva 10). Uhanalaisten lajien osuus arvioiduista metsälajeista on noin 9 % (kuva 12). Punaisen listan lajeista, joihin kuuluvat uhanalaisten (CR-VU) ja hävinneiden (RE) lisäksi myös silmälläpidettävät (NT) ja puutteellisesti tunnetut (DD) lajit, elää metsissä 2 133 lajia, mikä on 31,9 % kaikista Punaisen listan lajeista. Metsissä etenkin vaarantuneiden (VU) ja silmälläpidettävien (NT) lajien lukumäärät ovat korkeita. Arvioiduista lajeista metsälajeja on kaikkein eniten (42,4 %, kuva 12).” (Punainen kirja 2019, s. 38)

SUOMEN LAJIEN UHANALAISSUUS • PUNAINEN KIRJA 2019

Taulukko 5. Ensisijaisesti metsissä elävien Punaisen listan lajien määrä luokittain ja elinympäristöittäin.

Elinympäristö Habitat type	Punaisen listan lajien määrä luokittain Number of red-listed species by category						Punaisen listan lajit yhteensä Red-listed species total	Osuus metsien Punaisen listan lajeista Proportion of red-listed forest species	Osuus metsien uhanalaisista lajeista Proportion of threatened forest species	Arvioitujen lajien määrä Number of assessed species
	RE	CR	EN	VU	NT	DD				
Vanhat kangasmetsät Old-growth heath forests	17	25	54	111	166	61	434	20,3 %	22,8 %	801
Vanhat lehtometsät Old-growth herb-rich forests	11	20	24	51	59	15	180	8,4 %	11,4 %	246
Vanhat metsät (tarkemmin määrittelemättömät) Old-growth forests (unspecified)	5	5	15	28	29	7	89	4,2 %	5,8 %	116
Muut kangasmetsät Other heath forests	16	23	42	76	167	88	412	19,3 %	16,9 %	3149
Muut lehtometsät Other herb-rich forests	21	39	90	153	238	139	680	31,9 %	33,9 %	2477
Tunturikoivikot (tarkemmin määrittelemättömät) All mountain birch forests (unspecified)	0	0	0	0	16	10	26	1,2 %	0,0 %	59
Metsät (tarkemmin määrittelemättömät) Forests unspecified	18	6	25	46	79	138	312	14,6 %	9,2 %	2651
Yhteensä Total	88	118	250	465	754	458	2133	100,0 %	100,0 %	9499

Figure 5. Number of red-listed species living primarily in forests, category and habitat.

Kansainvälinen luontopaneeli (IPBES, liite 2, jonka liitämme valituksemme liitteeksi 2): ”on tehnyt maailmanlaajuisen arvion biodiversiteetin ja ekosysteemipalvelujen tilasta. **130 hallitusta, mukaan lukien Suomi, hyväksyi arviointiraportin yksimielisesti ipbes:n seitsemännessä yleiskokouksessa Pariisissa 4. 5. 2019.**

Raportin laatimiseen osallistui lähes 500 asiantuntijaa 50 maasta ja se kattaa noin 15 000 tieteellistä tutkimusta ja hallinnollista raporttia. Ainutlaatuisen mittavan raportin tulokset ovat hätkähdyttäviä.

Luonnon tila, sen monimuotoisuus, ekosysteemien toiminta ja niiden tuottamat ekosysteemipalvelut, heikkenevät nopeammin kuin koskaan ihmiskunnan historiassa. Sukupuuttouhan alla olevien lajien määrä kasvaa jatkuvasti, ja jo miljoona eläin- ja kasvilajia on vaarassa hävitä. Luonnon hätätila on ihmistoiminnan aiheuttamaa ja asettaa miljoonan lajin lisäksi myös koko ihmiskunnan tulevaisuuden vaaraan.

Viisi tärkeintä syytä luonnon hätätilaan ovat tärkeysjärjestyksessä:

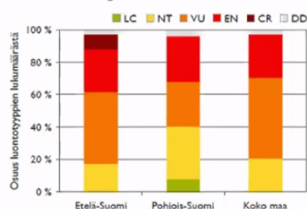
- (1) **maan- ja merenkäyttö sekä käytön muutokset,**
- (2) eliölajien suora hyväksikäyttö,
- (3) ilmastonmuutos,
- (4) saastuminen ja
- (5) vieraslajit.

”Tähän mennessä tehdyt toimenpiteet luonnon ja ekosysteemipalvelujen turvaamiseksi ovat riittämättömiä. Tilanteen korjaamiseksi asteittaiset muutokset eivät enää riitä vaan tarvitaan järjestelmätason muutoksia läpi yhteiskunnan eri sektoreiden sekä tavoitteiden ja arvomaailman muutosta.”

Lisäksi pitää ottaa näiden kumuloituvat yhteisvaikutukset huomioon, **ja ne kulminoituvat Suomessa erityisesti metsissä.** Luken professori Anne Tolvanen todisti tämän esityksessään Impress- Metsähankkeessa 21.1.2021:

Monimuotoisuus

- 76% metsäluontotyypeistä on uhanalaisia (Kouki ym. 2019)
- 31,2 % uhanalaisista lajeista on metsälajeja (Hyvärinen ym. 2019)
- Pääsyy: pitkään jatkunut metsätalous

Metsäluontotyyppien ainakin osittain uhanalaisuusluokituksen luontotyyppien lukumäärän prosentilla Etelä-Suomessa (34 luontotyyppiä), Pohjois-Suomessa (25 luontotyyppiä) ja koko maassa (34 luontotyyppiä). Luontotyyppiä määrää se, että vain luontotyyppiä ainakin osittain uhanalaisuusluokituksen luontotyyppiä, ei uhanalaisuus luokituksen luontotyyppiä.

zoom.us is sharing your screen. [Stop sharing](#) [Hide](#)

13 | 21.1.2021 | © LUONNONVARAKESKUS

Metsä Fibren ylimitoitettu tehdas lisää Pohjois-Suomessa ja Lapissa varsinkin yksityismaiden ja yhteismetsien avohakkuuta ja auroksia, jotka ovat erityisen pahoja luonnon monimuotoisuudelle aiheuttaen lajikatoa metsissä ja pintamaassa ja heikentäen metsien moninaiskäyttöä, kuten Luken professori Anne Tolvanen esityksessään Impress- Metsähankkeessa todisti 21.1.2021:

Maisema ja virkistyskäyttö

- Epämiellyttävimpiä ovat avohakkuut (Gundersen & Frivold 2008, Tyrväinen ym. 2017)
- Suuret hakkuualat, tuoreet hakkuujäljet ja maanmuokkaukset koetaan erityisen kielteisesti (Silvennoinen 2017)
- Jatkuvapeitteinen kasvatus ylläpitää metsän tuntua paremmin kuin tasaikäinen kasvatus (Silvennoinen ym. 2019, Koivula ym. 2020)

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piiri vaatii hallinto-oikeutta huomioimaan Suomen sitoutumisen YK:n biodiversiteettisopimukseen ja EU:n luonnon monimuotoisuuden strategiaan sekä luonto- ja lintudirektiivin velvoitteisiin: "Punaisen kirjan luvussa 3.7 uhanalaisuuden syyt ja

uhkatekijät esitellään elinympäristöittäin. **Metsien talouskäytöstä johtuvat metsäelinympäristöjen muutokset (M tot) ovat yhteensä 733 uhanalaisen lajin (27,5 % uhanalaisista) ensisijaisena uhanalaisuuden syynä (kuva 5). Yli puolella näistä lajeista syynä on tarkemmin ottaen lahoppuun tai vanhojen metsien ja kookkaiden puiden väheneminen ja yli neljänneksellä lajeista ensisijaisena uhanalaisuuden syynä on metsien uudistamis- ja hoitotoimet.”**, ”Tarkasteltaessa yhdessä kaikkia syitä (ensisijaisia sekä muita syitä), ovat metsäelinympäristöjen muutokset (1 420 lajia)” (Punainen kirja 2019, s. 33.)

Metsälajien uhanalaisuus Metsät ovat lajimääräisesti sekä uhanalaisille että kaikille Punaisen listan lajeille tärkein elinympäristö. Uhanalaisista lajeista (CR, EN ja VU) 31,2 % (833 lajia) elää ensisijaisesti metsissä (taulukko 5). Metsälajien osuus uhanalaisista lajeista on korkea metsien suuren lajimäärän vuoksi, mutta arvioiduista metsälajeista uhanalaisia on pienempi osuus, noin 9 % (kuva 12). Kaikista Punaisen listan lajeista metsät ovat ensisijainen elinympäristö 31,9 %:lle (2 133 lajia). Hävinneiksi (RE) luokitelluista lajeista yli neljäsosa (28,3 %) on metsälajeja. Edellisen arvioinnin jälkeen 23 metsälajin on todettu hävinneen, mutta samalla jaksolla 95 aiemmin hävinneeksi luokiteltua lajia on löytynyt uudelleen. Osa uudelleen löytyneistä lajeista on saattanut elää Suomessa hyvin harvinaisina kaiken aikaa, mutta suurin osa on todennäköisesti levittäytynyt maahan uudelleen pitkän poissaolon jälkeen. Metsälajiston tutkimukseen on suunnattu voimavaroja muun muassa Puutteellisesti tunnettujen ja uhanalaisten metsälajien (Putte) -tutkimusohjelman kautta, mutta edelleen neljäsosa (25,6 %) kaikista puutteellisesti tunnetuiksi (DD) arvioiduista lajeista on metsälajeja.

Lehtojen merkitys on huomattavan suuri metsälajien elinympäristönä. Metsien uhanalaisista lajeista 45,3 % ja Punaisen listan metsälajeista 40,3 % elää ensisijaisesti lehdossa.

Ensisijaisia erilaisten kangasmetsien lajeja on 39,7 % kaikista uhanalaisista metsälajeista ja sama osuus Punaisen listan metsälajeista. Ensisijaisesti tunturikoivikoihin ja tunturikoivulehtoihin on luokiteltu 16 silmälläpidettävää (NT) ja 10 puutteellisesti tunnettua (DD) lajia.

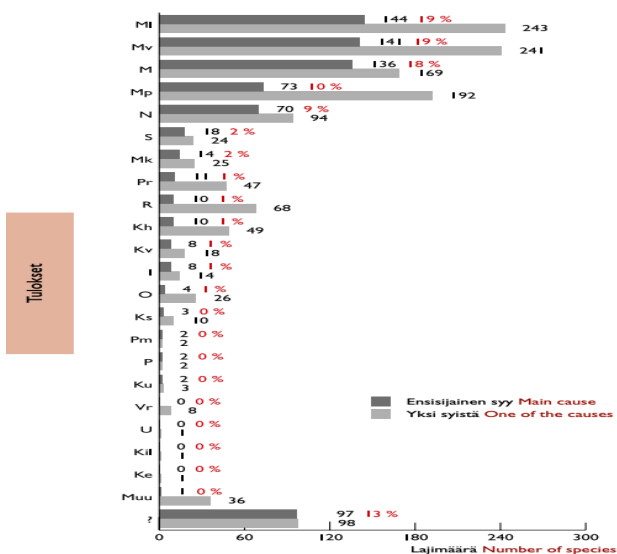
Vanhojen metsien merkitys etenkin uhanalaisille metsälajeille on huomattava. Vanhojen metsien lajeja (vanhat lehto- ja kangasmetsät yhdessä) on 34,2 % uhanalaisista ja 28,8 % Punaisen listan metsälajeista” (Punainen kirja 2019. s. 42.)”, ”Uhanalaisuuden syyt ja uhkatekijät metsissä Metsien käyttöön suoraan tai välillisesti liittyvät uhanalaisuuden syyt ja uhkatekijät on jaettu edellisen arvioinnin (Rassi ym. 2010) **tapaan viiteen osatekijään:**

- **erittelemättömät metsien uudistamis- ja hoitotoimet,**

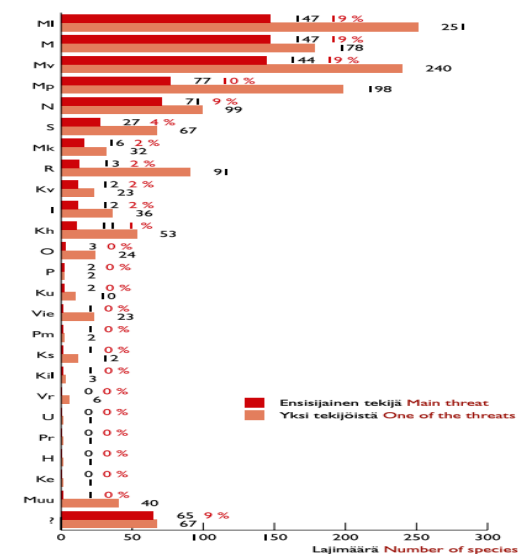
- metsien puulajisuhteiden muutokset,
- vanhojen metsien ja kookkaiden puiden väheneminen,
- lahoppuun väheneminen ja kuloalueiden sekä muiden luontaisen sukkession alkuvaiheiden väheneminen.

Ne ovat yhdessä 615 ensisijaisesti metsissä elävän lajin ensisijainen uhanalaisuuden syy (73,8 % metsien uhanalaisista) (kuva 13) ja 508 silmälläpidettävän lajin ensisijainen luokituksen syy (67,4 % metsien silmälläpidettävistä) (kuva 15 alla). (2019, s. 47.)

SUOMEN LAJIEN UHANALAISSUUS - PUNAINEN KIRJA 2019

Kuva 15. Ensisijaisesti metsissä elävien silmälläpidettävien (NT) lajin taantumisen tai heikon tilanteen syyt niiden yleisyyden mukaan järjestettynä. Kunkin pylvään päässä on niiden lajin lukumäärä ja prosenttiosuus, joiden taantumisen kyseinen syy on vaikuttanut. Omina pylväinään esitetään ensisijaiset syyt ja yksi kaikista lajiin vaikuttavista syistä. Lyhenteet on selitetty luvussa 7.

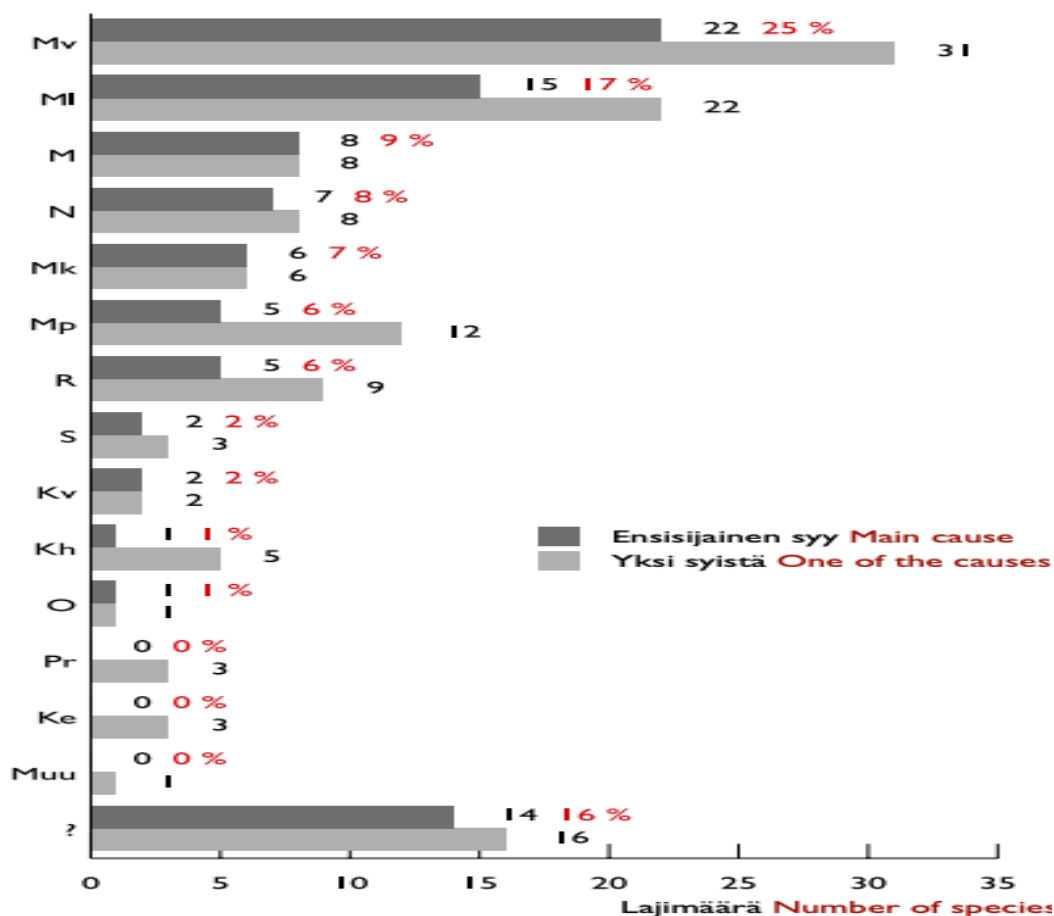

Kuva 16. Ensisijaisesti metsissä elävien silmälläpidettävien (NT) lajin uhkatekijät niiden yleisyyden mukaan järjestettynä. Kunkin pylvään päässä on niiden lajin lukumäärä ja prosenttiosuus, joiden uhkana kyseinen tekijä vaikuttaa. Omina pylväinään esitetään ensisijainen tekijä ja yksi kaikista lajiin vaikuttavista tekijöistä. Lyhenteet on selitetty luvussa 7.

48

”Yhtenä syynä tai uhkatekijänä muiden ohella nämä ovat vielä yleisempiä. Samalla lajilla on yleensä mainittu useampi kuin yksi metsien käytön osatekijä. Ensisijaisen tekijän määrittely ei ole aina yksiselitteistä ja lukumääräiset erot osatekijöiden välillä ovat melko pienet. Esimerkiksi vanhojen metsien ja kookkaiden puiden väheneminen on vahvasti yhteydessä lahoppuun vähenemiseen, jolloin ne useiden lajin kohdalla todellisuudessa voisivat olla hyvin tasa-arvoisia tekijöitä uhanalaisuuden syynä ja tulevaisuuden uhkatekijänä. Vanhojen metsien ja kookkaiden puiden väheneminen on noin viidennekselle uhanalaisista metsälajeista tärkein ensisijainen uhanalaisuuden syy ja uhkatekijä (kuvat 13 ja 14). Yhtenä syynä ja uhkatekijänä se on yli kolmannekselle metsien uhanalaisista lajeista. Se on myös tärkein metsälajien häviämisen syy neljäsosalle kaikista hävinneistä metsälajeista (kuva 17). Silmälläpidettävillä lajeilla se on toiseksi tärkein yhtenä heikon tilanteen syynä ja tulevaisuuden uhkana (kuvat 15 ja 16).” (2019, s. 47.)

SUOMEN LAJIEN UHANALAISUUS • PUNAINEN KIRJA 2019

Kuva 17. Ensisijaisesti metsissä eläneiden hävinneiden (RE) lajien häviämisen syyt niiden yleisyyden mukaan järjestettynä. Kunkin pylvään päässä on niiden lajien lukumäärä ja prosenttiosuus, joiden häviämiseen kyseinen syy on vaikuttanut. Omina pylväinään esitetään ensisijainen syy ja yksi kaikista lajiin vaikuttaneista syistä. Lyhenteet on selitetty luvussa 7.

Figure 17. Causes of extinction of Regionally Extinct (RE) species who lived primarily in forests, organised according to their frequency. The number and percentage of Regionally Extinct species whose status has been affected by the relevant cause are given at the end of each column. The main causes, and one out of all causes affecting the species, are presented as columns of their own. The abbreviations are explained in Chapter 7.

”Lahopuun väheneminen on ensisijaisena uhanalaisuuden syynä ja uhkatekijänä lähes yhtä yleinen kuin vanhojen metsien ja kookkaiden puiden väheneminen. Yhtenä syynä ja uhkana se on toiseksi merkittävin. Se on myös toiseksi tärkein metsälajien häviämisen syy. Silmälläpidettävien lajien ensisijaisena luokittelun syynä lahopuun väheneminen on lähes viidennekselle silmälläpidettävistä metsälajeista. Silmälläpidettävien lajien ensisijaisena uhkana se on kuitenkin yleisin yhdessä tarkemmin

määrittelemättömien metsänhoitotoimien kanssa. Metsien puulajisuhteiden muutokset on neljänneksi merkittävin metsälajien uhanalaisuuden syy ja ensisijaiseksi uhkaksi se on kirjattu 13,3 %:lle uhanalaisista metsälajeista. Yhtenä uhanalaisuuden syynä ja uhkatekijänä se on kuitenkin yhtä tärkeä kuin muut metsälajeja uhkaavat tekijät. Puulajisuhteiden muutokset on sekä ensisijaisena taantumisen syynä että uhkatekijänä yli 70 silmälläpidettävälle lajille (noin 10 % silmälläpidettävistä metsälajeista), mutta yhtenä syynä ja uhkana sekin on yhtä merkittävä kuin muut metsänhoitoon liittyvät uhkatekijät. Ensisijaisena häviämisen syynä puulajisuhteiden muutokset on viidellä lajilla (5,7 % hävinneiksi luokitelluista metsälajeista).”,

”Monet metsälajit ovat riippuvaisia tietynlaisista elävistä tai kuolleista puista ja tietynlaisista elinympäristöistä. **Kaikkein vanhimpien metsien määrä on vähentynyt etenkin Pohjois-Suomessa** (Korhonen ym. 2016), kuten myös vanhojen, hitaasti kasvaneiden haapojen, raitojen ja muiden lehtipuiden määrät, vaikka elävän puuston kokonaismäärä onkin lisääntynyt. Vastaavasti tietynlaisten kuolleiden puiden, kuten kelojen ja järeiden haapojen, määrä vähenee jatkuvasti, vaikka kuolleen puun kokonaismäärä ei olekaan sanottavasti muuttunut viime aikoina. Muutoksia tapahtuu myös suojelualueilla, jotka ovat monen metsälajin tärkeimpiä esiintymispaikkoja. Esimerkiksi haapa ei juuri uudistu vanhojen metsien suojelualueilla Itä-Suomessa (Kouki ym. 2004), mikä on monen haapalajin tärkeintä levinneisyysaluetta.” (2019, s. 47 -49.)

Metsä Fibren Kemin tehdas on Suomen hallitusohjelman vastainen, eikä siihen tule käyttää veronmaksajien rahaa infraan, eikä sitä olisi pitänyt lupaviranomaisten tässä ylimitoitetussa laajuudessa hyväksyä luvitukseen. Muun muassa siksi vaadimme luvan kumoamista ja tehtaan rakentamisen keskeyttämistä, kunnes tehdas luvitetaan reilusti pienempänä yksikkönä, joka ehkä pystyy toimimaan kestävän metsätalouden periaatteiden mukaan luonnon monimuotoisuutta kunnioittaen. Pienemmälläkin yksiköllä tulee olemaan haasteita, koska on huomattava, että Suomen metsissä on ympäristöministeriön Punaisen Kirjan mukaan menossa erittäin vakava luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja useiden lajien lajijako, vaikka Suomen metsätalous markkinoi itseään maailman parhaana kestävän metsäteollisuuden mallimaana. Tämän seurauksena tapahtuvaa ylimitoitettuja hakkuita koko Suomessa ei metsäluontomme enää kestä.

Puunhankinta lisääntyisi 4,5 milj.m³

- Toteutuessaan Kemiin suunniteltu biotuotetehdas käyttäisi puuta yhteensä 7,6 miljoonaa kuutiometriä
  - 6,3 milj.m³ havukuitupuuta ja saharaketta
  - 1,3 milj. m³ koivukuitupuuta
- Tämä tarkoittaisi 4,5 miljoonan kuutiometrin lisäystä nykytilanteeseen
- Pääasiallinen hankinta-alue olisivat Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnat
- Kuitupuun hankinnan yhteydessä kertyisi noin miljoona kuutiota tukkipuuta. Sen sijoittaminen tarkentuu hankesuunnittelun aikana. Ensisijaisesti pyrimme sijoittamaan lisätukit yksityisille sahoille Pohjois-Suomeen

Metsä Fibre on tähän merkittävästi syyllinen perustamalla ylisuuren Äänekosken tehtaan, jonka puunhankinta-alue on puoli Suomea, aiheuttaen metsäluonnon heikkenemistä samalla alueella. Toista vastaavaa tehdasta Suomen ja ennenkaikkea Lapin herkätkä arktiset metsät eivät kestä.

Viittaamme TietoFinlandian voittaja Pekka Juntti ' Metsä meidän jälkeemme' lausumaan:

"Laskin eilen, että Kemin suunnitellun pohjoisen pallonpuoliskon suurimmaksi kerrotun sellutehtaan puuntarve vastaa 808,5 neliökilometrin avohakkuuta keskimääräisessä suomalaisessa metsässä. Siis joka vuosi. Se tarkoittaa melkein kahdeksan kemillistä (102 km²), neljä helsingillistä tai 4/5 osaa Tornion pinta-alaa avohakattua maata. Tämä on havainnollistus, osoittaa mittakaavaa, ei käytäntöä. Se on laskettu 7,6 miljoonan kuution puuntarpeella. Lisäystä nykytehtaaseen on 4,4 miljoonaa kuutiota.

Minusta on uskomatonta, että tehtaan vaikutusta metsäluontoon, ilmastoon tai metsiä ympäröiviin vesiin ei vaadita YVA:ssa. Uskomatonta, kuinka toiveikkaina ja kriitikittöminä investointia alueellisesti odotetaan.

Jos metsien hakkuut tästä kiihtyvät, ja tehtaan käynnistyessä ne todella sitä tekevät, en tiedä pystynkö asumaan täällä. Metsänomistaja päättää, sanotaan, mutta isot linjat päätetään todellisuudessa näillä investoinneilla. Pohjoisen metsät ovat sellua varten, ja se näkyy sitten tavassa käsitellä niitä.

Yhä nopeampi kierto, tehokkaammat viljelytavat, paljon massaa, vähän laatua. Kuljemme niin monin tavoin väärään suuntaan. Yhä vähemmän työtä ja hyvinvointia per hakattu kuutio, yhä

lyhyempikestoisia tuotteita, matala jalostusaste. Olisi tärkeää, että alueen media ottaisi koppiiä tästä aiheesta."

Perustelemme Metsä Fibren Kemin tehtaan lupahakemuksien hylkäysvaatimuksiamme YK:n biodiversiteettisopimuksella, EU:n luonto- ja lintudirektiiveillä sekä EU:n luonnon monimuotoisuusstrategian velvoitteilla, jotka koskevat myös sopimusasiakirjat ratifioinutta Suomea ja Suomessa toimivia yhtiöitä.

Pidämme täten Metsä Fibren Kemin hankehakemusta Suomen ratifioiman YK:n luonnon monimuotoisuutta vaalivan sopimuksen ja EU:n luonnon monimuotoisuusstrategian ja luonto- ja lintudirektiivien sekä EU:n vesipuitedirektiivin vastaisena.

Eriytyisen arveluttavaa on myös se, että Suomen valtio edellä mainittujen monimuotoisuussopimusten, EU:n luonnon monimuotoisuusstrategian ja EU:n direktiivien vastaisesti on jo tukenut hankkeen vaativaa infraa verovaroin, vaikka lopullisia päätöksiä tästä koko Pohjois-Suomen, Suomen ja Ruotsin Lapin herkkien arktisten taigametsien monimuotoisuutta uhkaavasta hankkeesta ei vielä ole tehty.

Vaadimme hankehakemuksen hylkäämistä ja hankekokonaisuuden ympäristövaikutukset osan palauttamista uudelleen siten arvioitavaksi, että arvioinnissa otetaan huomioon tehtaan valtavan puunhankinnan vaikutukset metsien monimuotoisuuteen, lajikatoon, vesistöihin ja päästöihin.

Katsomme myös, että koska Metsä Fibren Kemin hanke nojaa sijaintinsa johdosta niin vahvasti myös Ruotsin ja erityisesti Ruotsin Lapin metsävaroihin, niin olisi tullut tehdä kansainvälinen YVA metsähakkuiden osalta ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen osalta.

Katsomme, että kaikki edellä kuvatut seikat muodostavat hakijan toimintojen yhteisen toimintakokonaisuuden, joka olisi tullut lupahakemuksessa ja lupaharkinnassa käsitellä yhtenäisenä kokonaisuutena ja noiden toimintojen kokonaisvaikutusten arviointeineen luvan myöntämisedellytysten täyttymisen selvittämiseksi, jonka vuoksi teemme valituksen koskien hallintoviranomainen PSAVI:n kaikkia kolmea lupapäätöstä koskevasti, sekä koskien myös sitä hallintoviranomainen PSAVI:n ratkaisua, että on jättänyt lisääntyvästä puunhankintatoiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutukset, vesistöjen lisääntyvät hajakuormitukset, vaikutukset metsien monimuotoisuuteen sekä kasvihuonekaasutaseeseen arvioimatta hakijan hankekokonaisuuteen kuuluvina ja jättänyt antamatta lupamääräyksiä niiden kokonaishaittojen estämiseksi tai lieventämiseksi.

Jaottelemme valituksemme seuraavasti:

- Valituksen yleiskuvaus
- Valituksen yksityiskohtaiset perustelut
- Vaatimukset
- Valituksen tiivistelmä

Valituksen yleiskuvaus

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry katsoo, että Metsä Fibre Oy:lla on tarkoituksena hankkia entistä enemmän puuta ja jalostaa sitä puuta entistä suuremmissa uudessa massatuotetehtaassa.

Katsomme, että kyseinen uusi entistä suuremmat puunhankintatoiminta ja puunjalostustoiminta muodostavat uuden hankekokonaisuuden, mutta hakija jätti lupahakemuksensa ulkopuolelle puolet tuosta hankekokonaisuudesta, eikä sisällyttänyt lupahakemukseensa puunhankintatoimintansa ympäristöön, vesistöön, ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuden kohdistuvien vaikutusten selvittämistä eikä niiden vaikutusten summautumista Kemin ”biotuotetehtaan” vaikutuksiin.

Hakijan lupahakemus koski vain puolta hankekokonaisuudesta, eli uuden rakennettavan ”biotuotetehtaan” ympäristö-, vesistö-, ilmasto- ja ilmapäästöjen lupien hakemista, ja hallintoviranomainen PSAVI tällaisena hakijan puolikkaan hakemuksen asianmukaisena lupahakemuksena, minkä vuoksi katsomme, ettei hankekokonaisuuden todellisia edellä mainittuja kokonaisvaikutuksia metsien lajikatoon ja luonnon monimuotoisuuden heikentymiseen ole esitetty luvanmyöntämisen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi.

Katsomme myös, että hallintoviranomainen PSAVI jakaessaan tämän hankekokonaisuuden puolikasta koskevan lupapäätöksen vielä erillisiin kaatopaikkalupapäätökseen ja vedenottoa koskevaan lupapäätökseen on entisestään vaikeuttanut hankkeen kokonaisvaikutusten arviointia ja luvanmyöntämisen edellytysten täyttymisen selvittämistä. Lisäksi PSAVI on vielä antanut määräykset toiminnan aloittamislupaan ja valmistelupaan muutoksenhausta huolimatta, mitkä luvat vaadimme kumottavaksi.

PSAVI on lupapäätöksessään velvoittanut Metsä Fibreä selvittämään jälkikäteen hakkeestaan rantakiinteistölle ja kalataloudelle aiheutuvat haitat, jonka ratkaisun katsomme osoittavan, ettei Metsä Fibre ole (ei ole halunnut) lupahakemuksessaan selvittänyt tältä osin hankkeensa vaikutuksia riittävästi.

Valituksen yksityiskohtaiset perustelut

1. **Lisääntyvän puunhankintatoiminnan ja kasvavan puunjalostustoiminnan käsittävän hankekokonaisuuden luvanmyöntämisen edellytysten täyttymistä ei ole riittäväillä selvityksillä osoitettu.**
  - 1.1. Hankekokonaisuuteen kuuluvan lisääntyvän puunhankintatoiminnan ja puunjalostustoiminnan aiheuttamat ympäristö-, vesistö-, ilmasto- ja luontovaikutukset on jätetty lupahakemuksessa ja lupapäätöksessä selvittämättä.

Luvanhakijan lupahakemuksessa ei ole esitetty luvan myöntämisedellytysten täyttymisen osoittamiseksi riittäviä ja luotettavia selvityksiä vesipuidedirektiivin, ympäristövaikutusten arviointidirektiivin, luontodirektiivin ja ilmastolain velvoittamista vaikutusten arvioimisia kokonaisuutenaan huomioiden lisääntyvän puunhankinnan ja puunjalostuksen yhteiset kokonaisvaikutukset.

Hallintoviranomainen PSAVI viittaa lupapäätöksensä kertoelmaosassa useisiin direktiiveihin; luvanvarainen direktiivilaitos, kaatopaikkadirektiivi, teollisuuspäästödirektiivi, juomavesidirektiivi, energiatehokkuusdirektiivi, meristrategiadirektiivi, luontodirektiivi, lintudirektiivi, ilmanlaatudirektiivi, mutta ei edes mainitse vesipuidedirektiiviä, ympäristövaikutusten arviointidirektiiviä eikä ilmastolakia. Ja lupapäätösperustelussaankin viittaa vesipuidedirektiiviin vain yhdessä lauseessa siitä näkökulmasta, että vesipuidedirektiivi on velvoittanut laatimaan kansallisia vesienhoitosuunnitelmia, ja että on lupaviranomaisena perustanut päätöksensä voimassa oleviin Kemijoen ja Perämeren vesienhoitosuunnitelmiin.

Katsomme hallintoviranomainen PSAVIN lupapäätöksestä käyvän ilmi, ettei hallintoviranomainen päätöksessään osoita selvittäneensä, että hankekokonaisuuden luvanmyöntämisen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi olisi luvanhakija esittänyt vesipuidedirektiivin ja ympäristövaikutusten arviointidirektiivin velvoittamat riittävät ja luotettavat selvitykset hankekokonaisuuden ja muiden hankkeiden yhteisistä ympäristö- vesistö- ja luontovaikutuksista kokonaisuutenaan.

Viittaamme vesipuidedirektiivin 10 artiklaan 'Piste- ja hajakuormitusta koskeva yhdistetty lähestymistapa':

1. *Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkia 2 kohdassa tarkoitettuja päästöjä pintavesiin hallitaan tässä artiklassa vahvistetun yhdistetyn lähestymistavan mukaisesti.*

Katsomme, ettei tällaista vesipuidedirektiivin 10 artiklan tarkoittamaa yhdistettyä lähestymistapaa ole hallintoviranomainen PSAVI asian käsittelyissään toteuttanut, vaan on vastoin vesipuidedirektiivin velvoitetta päinvastoin erottanut hakijan hakemalla tavalla teollisuuslaitos "biotuotetehtaassa" tapahtuvan puunjalostustoiminnan vesistöön ja ilmaan aiheuttamien pistekuormitusten arvioimisen kuin erilliseksi omaksi luvanmyöntämisprosessiksi (jakaen senkin kolmeen erilliseen lupapäätökseen) ja peräti sellaisella oikeusperusteisesti perustelemattomalla ratkaisulla, ettei tuon lisääntyvän puunjalostustoiminnan tarvitseman lisääntyvän puunhankintatoiminnan aiheuttamia kasvavia hajakuormituksia Kemijoen vesistöön tarvitsisi ollenkaan edes käsitellä hakijalle myönnettyssä ympäristö- ja vesitalouslupaprosessissa, vaikka ne

lisääntyvät hajakuormitukset summautuvat hakijan "biotuotetehtaan" pistekuormitusten kanssa Kemijokeen ja Kemin edustalle Perämereen.

Katsomme hakijan hakemuksesta ilmenevän, että hakijan "biotuotetehtaan" vuoksi hakijakonsernin puunhankinta kasvaisi Kemijoen vesistön alueella ainakin 30 %, mutta hakija on jättänyt selvittämättä kasvavasta puunhankinnasta aiheutuvat hajakuormitusvaikutukset Kemijoen vesistöön ja sen hajakuormituksen summavaikutuksen Kemin edustan vedenlaatuun.

Katsomme harhauttavaksi hallintoviranomainen PSAVIN lupapäätöksessään perustelun, että:

"Osin Kemijoen valuma-alueella tapahtuvan puunhankinnan, muun Kemijoen alueen hajakuormituksen ja pistemäisen kuormituksen sekä tehdastoiminnan arvioidut yhteisvaikutukset Kemin edustan merialueen vesistön tilaan, on lupaharkinnassa tarkasteltu ja otettu huomioon ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisesti ratkaisun perusteluista kohdasta "Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien huomioon ottaminen" ilmenevästi."

Katsomme edellä kuvatun hallintoviranomainen PSAVIN väitteen harhauttavaksi sen vuoksi, että kyseisessä "Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien huomioon ottaminen" -kohdassa lupapäätöksen sivulla 391 PSAVI viittaa voimassa olevaan Lapin ELY-keskuksen laatimaan 2 suunnitelmakauden Kemijoen vesimuodostumien tilaluokitteluun. Kyse ei siis ole luvanhakijan tekemästä selvityksestä hankkeensa hajakuormitusten ja pistekuormituksen yhteisistä vaikutuksista Kemijoen ja Kemin edustan merialueen vesistön tilaan, vaan Lapin ELY-keskuksen jo aikaisemmin laatimista yleisistä vesien ja merenhoitosuunnitelmista.

Viittaamme PSAVIN lausumiin perusteluihin:

"Kemi-Simo ulko -vesimuodostuman biologinen tila on pysynyt kolmannen kauden luokittelussa tyydyttävänä ja fysikaalis-kemiallinen tila on pysynyt hyvänä, mutta kokonaisluokitus on silti laskenut hyvästä tyydyttäväksi. Hakemuksen mukaan ulkoalueen ekologisen tilan kokonaisarvion lasku hyvästä tyydyttävään on ollut seurausta yleisestä heikentymisestä sekä veden fysikaaliskemiallisessa laadussa että biologisissa laatuolosuhteissa."

"Aluehallintovirasto toteaa, että päästöjen vaikutukset merialueen ekologiseen tilaan on arvioitu hakemuksessa asiantuntijoiden toimesta monipuolisesti ja riittävästi asian"

ratkaisemiseksi. Luokitteluaineisto on otettu huomioon kattavasti. Päästöjen kulkeutumisen mallintamiseen on käytetty asianmukaisia ja yleisesti käytettyjä menetelmiä.

Päästöjen vaikutukset jäävät kohtalaisen rajallisiksi pääosin Ajos sisä-vesimuodostumaan. Päästöt eivät aiheuta merkittävänä pilaantumisenä pidettäviä heikentäviä muutoksia Kemin edustan merialueen vesimuodostumien ekologisen tilan laatutekijöihin. Myönnetyn luvan mukaisen toiminnan päästöt vesistöön eivät estä Kemin edustan merialueen hyvän tilan saavuttamista. Harkinnassa on otettu huomioon myös tehtaan ja jätevedenpuhdistamon sijaintipaikka Kemijoen suistoalueella ja siitä aiheutuva tarve vesienhoitosuunnitelmassa rannikkovesien tyypittely- ja luokittelujärjestelmien muuttamiselle. Käytännössä hyvän tilan saavuttaminen edellyttää Kemijoen kautta tulevan hajakuormituksen merkittävää vähentämistä tai estuaarialueiden omaa tyypittelyä ja luokittelua.

Katsomme PSAVI perustelevan ratkaisuaan pelkästään teollisuuslaitos "biotuotetehtaan" pistekuormitusarvioinneilla, siis hakijan lupahakemuksessaan esittämiin arviointeihin perustuvasti, ja siihen nojaten perustelevan, että "Myönnetyn luvan mukaisen toiminnan päästöt vesistöön eivät estä Kemin edustan merialueen hyvän tilan saavuttamista".

Katsomme PSAVIN perustelevan päätöstään virheellisesti. Viittaamme vesipuitedirektiivin 2000/60 velvoitteisiin, joiden mukaan esimerkiksi 4 artiklan 1 kohdan a) alakohdan i) alakohdan mukaan jäsenvaltion on pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotta ehkäistään kaikkien pintavesimuodostumien tilan huononeminen (huononemisen ehkäisemistä koskeva velvollisuus). Vesipuitedirektiivin mukaan on siis ehkäistävä pintavesimuodostumien tilan huononeminen, ja tosiasiasa PSAVI päätöspäätöselustelussaan osoittaa toimivansa vesipuitedirektiivin vastaisesti, koska on jättänyt lupapäätösprosessissaan tarkastelematta ja rajoittamatta luvanhakijan kasvavan metsänkäsittelyn aiheuttamat hajakuormitusten kasvut Kemijokeen ja Kemin edustan Perämereen.

PSAVI perustelee omaa päätelmänsä tällä teollisuuslaitokseen rajatulla ympäristö- ja vesitalousluvalla, jossa ei ole otettu huomioon hakijan lisääntyvällä puunhankinnalla aiheuttamaa lisääntyvää hajakuormitusta Kemijokeen ja sen summavaikutusta Kemin edustan Perämereen.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme PSAVIN lupapäätöselustelun tältä osin sekä perusteettomaksi että harhauttavan luontoiseksi ja vesipuitedirektiivin vastaiseksi.

Pyydämme hallinto-oikeutta ratkaisussaan ottamaan huomioon, että vesipuitedirektiivin artiklan 5 kohdan mukaan, jos seurantatiedoista tai muista tiedoista käy ilmi, että 4 artiklan mukaisesti asetettuja tavoitteita ei todennäköisesti saavuteta, jäsenvaltioiden on huolehdittava, että syyt tutkitaan, asianomaisia lupia tarkastellaan ja niihin tehdään tarvittaessa tarkistuksia.

Viittaamme EU-komission 26.2.2019 Suomelle antamaan moitteisiin vesipolitiikan puitedirektiivin (2000/60/EY) täytäntöönpanosta. Siinä komissio kehottaa Suomea etenkin:

- *varmistamaan pintavesien parempi seuranta siten, että se kattaa kaikki kyseeseen tulevat laatutekijät kaikissa vesimuodostumissa, myös hydrologis-morfologiset laatutekijät ja vesistöaluekohtaiset pilaavat aineet rannikkovesillä*
- *parantamaan kehityssuuntien seurantaa kaikissa vesipiireissä kaikkien kyseeseen tulevien aineiden osalta siten, että seurannalla taataan riittävä ajan ja tilan erottelutarkkuus*
- *varmistamaan, että ehdotetut uudet muutokset arvioidaan perusteellisesti vesipolitiikan puitedirektiivin vaatimusten mukaisesti, sillä tilan huononeminen erinomaisesta hyvään ei välttämättä käynnistä 4 artiklan 7 kohdan mukaista arviointia*
- *varmistamaan 9 artiklan asianmukainen täytäntöönpano kustannusten kattamisen sekä ympäristö- ja luonnonvarakustannusten laskemisen ja hintaan sisällyttämisen osalta*
- *ottamaan huomioon, että ilmastonmuutos aiheuttaa muun muassa paikallisesti tai vesistöalueen osassa esiintyviä kuivuusjaksoja, ja harkitsemaan siksi uudelleen kuivuudenhallintasuunnitelmien laatimista tarpeen mukaan.*

Katsomme komission moitteiden osoittavan, etteivät Suomen toisen suunnittelukauden vesienhoitosuunnitelmat täytä vesipuitedirektiivin vaatimuksia.

Katsomme, että koska Suomen kansalliset vesienhoitosuunnitelmat eivät täytä vesipuitedirektiivin vaatimuksia, ei kansallinen hallintoviranomainen PSAVI voi myöskään päätöksistään niihin puutteellisiin kansallisiin vesienhoitosuunnitelmiin nojaten perustella, kuten se on tehnyt myöntämänsä lupapäätöksensä perustaksi.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme, että hakijan lupahakemus on tehty tarkoituksellisesti koskemaan vain osaa hakijakonsernin todellista hankekokonaisuutta eikä siten täytä lainsäädännön ja direktiivien velvoitteita hankekokonaisuuden kokonaisvaikutusten arvioimisesta ja niitä koskevien riittävien ja luotettavien selvitysten

esittämisestä lupahakemuksessa luvanmyöntämisen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi, jonka vuoksi katsomme ettei lupahakemus täytä lainsäädännön vaatimuksia.

Katsomme myös, että hallintoviranomainen PSAVI on tehnyt lupapäätöksensä vain puolikkaasta hankekokonaisuuden kokonaistoiminnoista ("biotuotetehdas"), ja jättänyt puolet hankekokonaisuuden toiminnoista eli puunhankintatoiminnan vaikutusten selvittämisen lupapäätösmenettelynsä ulkopuolelle, minkä menettelyn katsomme lainsäädännön ja direktiivien vastaiseksi menettelyksi.

Katsomme, että hallintoviranomainen PSAVI on tehnyt hakijan hankekokonaisuudesta erilleen rajaamansa "biotuotetehdasta" koskevan lupapäätöksensä vesipuidedirektiivin 4, 5 ja 10 artiklan velvoitteiden vastaisesti, ympäristövaikutusten arviointidirektiivin vastaisesti, ilmapäästädirektiivin vastaisesti, luonnon monimuotoisuusdirektiivin sekä ilmastolain vastaisesti.

- 1.2. Hakijan hankekokonaisuuden kasvavasta puunhankinnasta aiheutuvat hajakuormitusvaikutukset Kemijoen vesistöön ja Kemin edustan Perämeren tilaan on jätetty selvittämättä

Luvanhakijan lupahakemuksessa ja PSAVIN lupapäätösasiakirjassa on erilaisia arvioita hakijan hankekokonaisuuden kasvavasta puunhankintamäärästä Kemijoen valuma-alueella, mutta on katsottavissa, että Kemijoen vesistön alueella puunhankinnat kasvaisivat ainakin 30 %, ja siten myös kasvavasta puunhankinnasta ja metsänkäsittelyistä aiheutuvat hajakuormitusvaikutukset kasvaisivat Kemijoen vesistöön ja Kemin edustan Perämeren vedenlaatuun.

Mutta luvanhakija ei ole lupahakemuksessaan noita kasvavia hajakuormituksia selvittänyt, ja myös hallintoviranomainen PSAVI on lupamenettelyssään jättänyt ne selvittämättä ja tekemänsä lupapäätöksensä ulkopuolelle.

Katsomme hallintoviranomainen PSAVIN olevan tietoinen lisääntyvän puunhankinnan hajakuormitusten kertymisestä Kemijokeen ja summautumisesta Kemin edustan Perämereen yhdessä "biotuotetehtaan" jätevesipäästöjen kanssa.

"Kemin edustalla ainetaseisiin vaikuttavat metsäteollisuuden (Metsä Fibre Oy, Metsä Board Oyj ja Stora Enso Oyj) ja Kemin kaupungin (Kemin Energia ja Vesi Oy) puhdistettujen jätevesien lisäksi Kemijoen ja alueelle laskevien pienempien jokien ainevirtaamat sekä Kemijokisuulle johdettavat Keminmaan kunnan puhdistetut jätevedet.

Lisäksi merialuetta kuormittavat mm. luonnonhuhautouma ja suoraan maa-alueilta tuleva hajakuormitus. Suurin

kuormitustekijä on hajakuormitus, jota aiheutuu esimerkiksi maataloudesta, metsätaloudesta ja haja-asutuksesta. Metsätalous on myös Kemijoen vesienhoitoalueella merkittävä toimija. Metsätalous muodostaa mm. 22 % fosforikuormituksesta Kemijoen alaosan alueella.

Valtaosa Kemin edustan merialueelle vuositasolla tulevasta kiintoaine- ja ravinnevirtaamista tulee Kemijoesta. Pistemäisten jätevesikuormitusten osuus Kemijoen ainevirtaamista jää alle 10 prosenttiin. Muusta kuin jokivesien aiheuttamasta fosforikuormituksesta teollisuus aiheuttaa lähes 80 % ja typpikuormituksesta noin 60 % ollen siis asutusta suurempi kuormittaja”

”Hankkeen vaikutuksia vesimuodostuman tilaan on arvioitu myös suhteessa hyvän tilan tavoitteeseen. Tehtyjen taselaskelmien perusteella on havaittavissa, että alueelle tulevasta kuormituksesta valtaosa eli yli 95 % on peräisin jokien tuomasta hajakuormituksesta. Toiminnan päästöillä ei kyseisen vesimuodostuman ominaispiirteet ml. hyvä veden vaihtuvuus ja happitilanne huomioiden ole sellaisia vaikutuksia, jotka voisivat muuttaa alueen ravinnetaseita (kuten aiheuttaa sisäistä kuormitusta). Arvioinnissa on huomioitu myös toiminnan aikajänne sekä vesimuodostuman tilan kehitys viimeisten vuosikymmenien aikana, joka on ollut ravinteiden ja klorofyllin arvojen kehitys huomioiden positiivinen. Biotuotetehtaalla ei arvioida olevan vaikutuksia myöskään vesimuodostuman tilan kehitykseen pitkällä aikavälillä.

Katsomme, että hallintoviranomainen jättäessään ylisuuren Metsä Fibren hankekokonaisuuden sen puoliskon, joka juuri tuottaa noita hajakuormituksia Kemijokeen, kokonaan lupapäätöksänsä ulkopuolelle, ja väittäessään sitten pelkästään ”biotuotetehtaasta” koskevassa lupapäätöksessään, ettei ”biotuotetehtaalla” olisi vaikutuksia vesimuodostelman tilan kehitykseen pitkällä aikavälillä.

Katsomme edellä lupapäätöksessä kuvatun perustelun räikeäksi ympäristönsuojelulain, ympäristönvaikutusten arviointidirektiivin sekä vesipuitedirektiivin veloitteiden vastaiseksi menettelyksi, koska direktiivit velvoittavat vaikutukset arvioitavaksi ja selvitettäväksi kokonaisuutenaan, eikä vain puoliksi.

- 1.3. Hakijan hankekokonaisuuden kasvavasta puunhankinnasta aiheutuvat vaikutukset hankinta-alueen metsien monimuotoisuuteen on jätetty selvittämättä.

Viittaamme valituskirjelmämme yleiskuvauksessa lausuttuun.

Katsomme, että hakija on lupahakemuksessaan jättänyt selvittämättä ylisuuren sellutehtaansa tarvitseman kasvavan puunhankinnan

vaikutukset Lapin metsien monimuotoisuuteen biodiversiteettisopimuksen velvoittamalla tavalla.

Hallintoviranomainen PSAVI on myös lupapäätöksessään jättänyt ottamatta huomioon hankekokonaisuudesta aiheutuvan kasvavan puunhankinnan vaikutukset metsien monimuotoisuuteen biodiversiteettisopimuksen velvoittamalla tavalla. Tosiasiallisesti se ei ole sisällyttänyt tätä seikkaa lupapäätösharkintansa osaksi ollenkaan.

Viittaamme lisäksi myöhemmin kohdassa 2.3. 'Hakijan lupahakemuksesta ja PSAVIN lupapäätöksestä puuttuvat selvitykset lisääntyvän puunhankinnan vaikutuksista metsänkasvuun ja hiilinieluihin sekä metsien monimuotoisuuteen' lausumaamme.

Katsomme PSAVIN tehneen lupapäätöksensä YK:n biodiversiteettisopimuksen vastaisesti.

1.4. Hakijan hankekokonaisuuden ilmastovaikutuksia ei ole lupapäätöksessä arvioitu kokonaisuutenaan

Suomi on liittynyt kansainväliseen ilmastosopimukseen, ja sen kansallisia toimenpiteitä on linjattu ilmastolaissa (609/2015)

Ilmastosopimuksen osapuolet ovat velvollisia tuottamaan Ilmastosopimuksen sihteeristölle vuosittain ns. kansallisen kasvihuonekaasuinventaarion, jossa arvioidaan ja raportoidaan ihmistoiminnasta peräisin olevat kasvihuonekaasupäästöt ilmakehään ja poistumat ilmakehästä eli ns. nielut.

Katsomme, että vastoin ilmastolain velvoitteita on luvanhakija Metsä Fibre jättänyt selvittämättä ja arvioimatta hankekokonaisuutensa kasvihuoneinventaarionsa kokonaisuutenaan, ja on arvioinut vain "biotuotetehtaan" hiilidioksidipäästöjä ja hyväksyttänyt niitä sillä, että tuotettavalla ylimääräisellä sähköenergialla korvataan muualla fossiilienergialla tuotettavaa sähköntuotantoa, jolloin kokonaispäästöt eivät kasvaisi. Sähköntuotannoksi saadaan kuitenkin vain 1/3 tuotetusta lisäenergiasta, ja merkittävin osa lisäenergiasta päättyy jäähdystystornien kautta vesihöyrynä ilmakehään. Tätä ilmakehään päätyvän kasvihuonekaasu-vesihöyryn vaikutusta kasvihuonekaasuinventaarioon ei hakija hakemuksessaan arvioi.

Lisäksi hakijan luvanhakijan lupahakemuksesta puuttuu peräti puolet kasvihuonekaasuinventaarin tekemiseksi tarvittavista selvityksistä, eli selvitykset kasvavan puunhankinnan vaikutuksista metsien hiilinieluihin.

Katsomme, ettei hallintoviranomainen PSAVI ole lupapäätöksessään osoittanut, että hakijan lupahakemuksessa olisi esitetty riittävät ja luotettavat selvitykset siitä, että tämä pohjoisen pallonpuoliskon suurimmaksi sellutehdaskompleksiksi aiotun hankekokonaisuuden kasvihuonekaasuinventaaari täyttäisi ilmastolain velvoitteet ja siltä osin

luvan myöntämisen edellytykset olisivat osoitettu täyttyvän luotettaviin selvityksiin perustuvasti.

Katsomme, ettei lupapäätös täytä ilmastolain velvoitteita.

- 1.5. Hankekokonaisuuden ympäristö- ja vesistövaikutuksien yhteisvaikutukset muiden pistekuormitusten sekä hajakuormitusten kanssa on jätetty lupahakemuksessa ja lupapäätöksessä selvittämättä

Hallintoviranomainen PSAVI viittaa päätöksessään Kemian muihin teollisuuslaitoksiin, Kemian kaupungin jätevesipuhdistamoon, Rovaniemen kaupunkiin, Kemijärven Boreal Biorefin sellutehdashankkeeseen sekä Kemijoen vaikutusalueella oleviin kaivos- ja kaivoshankkeisiin, mutta ei osoita selvityksiä, joilla olisi selvitetty Metsäfibren hankekokonaisuuden ja niiden muiden pistekuormituslähteiden yhteisvaikutukset Kemijoen vedenlaatuun ja Kemian edustan vedenlaatuun.

Hallintoviranomainen PSAVI ei lupapäätöksessään myöskään osoita kasvavan hankekokonaisuuden hajakuormitusvaikutuksia arvioidun Kemijoen vedenlaatuun ja Kemian edustan Perämeren tilaan, eikä osoita niiden kasvavien hajakuormitusten ja kaikkien pistekuormitusten yhteisvaikutuksia arvioidun vesipuitteiden direktiivin velvoitteiden mukaisesti.

Katsomme, että hallintoviranomainen myöntää epäsuorasti Metsä Fibren ylisuuren tehtaan tarvitseman puunhankinnan olevan keskeinen vaikutustekijä myös Kemian edustan Perämeren tilaan lausuessaan:

*”Ulommalle rannikkovesiosalle Metsä Fibren vaikutusta voidaan pitää merkityksettömänä. Tämä näkyy myös mallinnuksessa, jossa tarkasteltiin pisteellä LAV1 (KE32) jätevesikuormituksen vaikutuksia nykyisellä ja tulevalla kuormituksella koko vuoden osalta. Metsä Fibren Kemian edustan ulommalle merialueelle tehdyn vaikutusarvion mukaan **tehtaan jätevesikuormitus on niin pieni osa alueelle kohdistuvaa kuormitusta, ettei se yksin vaikuttaisi ekologisen tilan luokitukseen** ja siten vaikuttaisi estävästi nyt luokitellun tyydyttävän tilan parantamista hyväksi minkään laatutekijän osalta. **Ekologisen tilan luokitukseen vaikuttavat pääasiassa Kemijoen kuormitus sekä muualta tuleva hajakuormitus***

”Tilaluokan paraneminen edellyttäisi merkittäviä vähennyksiä jokivesien tuomaan kuormitukseen. Tavoitteeseen voitaisiin päästä myös ympäristöhallinnon uusimmassa luokitteluoppaassa esiintuodulla jokiestuuarialueiden luokituskriteerien muutoksella.

Katsomme ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristölupajärjestelmän väärinkäyttämiseksi sitä, että hallintoviranomainen PSAVI ensin jättää

ylisuuren hankekokonaisuuden hajakuormituksia aiheuttavan puunhankinnan lupaharkinnan ulkopuolelle ja perustelee sitten tätä jäljelle jääneelle puolikkaaseen "biotuotetehtas" antamaansa ympäristölupaa vaikutuksiltaan vähäisiksi Perämeren tilaan, koska suurimmat vaikutukset aiheutuvat hajakuormituksista.

2. Lupahakemuksen ja lupapäätöksen perusteena olevan hankekokonaisuuden kokoluokalle ei hakija ole esittänyt luvan myöntämisen edellytysten täyttymisen kannalta riittäviä perusteluja

Viittaamme edellä valituskirjelmän perusteluissa ja edellä kohdassa 1. lausuttuun.

2.1. Hakija on hakenut lupahakemustaan vain yhteen suureen kokoluokkaan perustuen, eikä ole hakemuksessaan esittänyt vaihtoehtoja hankekokonaisuuden suuruusluokalle.

Katsomme, ettei hakija ole lupahakemuksessaan arvioinut hakemuksensa hankekokonaisuuden kokoluokan vaikutuksia vesipuitedirektiivin, ympäristövaikutusten arviointidirektiivin, biodiversiteettisopimuksen ja ilmastolain velvoittamalla tavalla hakijakonsernin puunhankinnasta ja hankitun puun jalostamisesta Kemin "biotuotetehtaalla" kokonaisuutenaan, huomioiden muiden hankkeiden kanssa syntyvät yhteisvaikutukset.

Katsomme, että luvanhakijan hankekokonaisuuden ympäristöön, vesistöön, ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen aiheutuvat vaikutukset syntyvät ratkaisevasti hakijan halusta kasvattaa nykyistä sellutehdastoimintaansa uuden kokoluokan tehdaskompleksilla, josta tulisi Suomen suurin sellutehtas. Tämän katsomme selvästi ylisuureksi ratkaisuksi, jolla ei ole edellytyksiä kestävän ja ekologisen toiminnan kannalta tarkasteltuna.

Katsomme, että hakijan tavoitteena on pelkästään hakijakonsernin taloudellisuustavoitteiden täyttämiseksi kasvattaa merkittävästi puunhankintaansa ja sellutehtaansa tuotantokapasiteettia, tavalla jossa ei ole huomioitu ympäristön ja luonnon kestävyys.

Tämä ympäristön ja luonnon kestävyvyn tarkastelemattomuuden on Metsä Fibre lakaissut maton alle, jättämällä lisääntyvän puunhankinnan ympäristöön, vesistöön, ilmastoon ja metsien monimuotoisuuteen aiheuttamat vaikutukset selvittämättä ja hakiessaan lupahakemusta vain hankekokonaisuutensa toiseen puolikkaaseen, eli "biotuotetehtaaseen".

Katsomme hankekokonaisuuden jakamisen kahtia oleellisen merkittäväksi, tällöin jäävät myös hankekokonaisuuden todelliset kokonaisvaikutukset selvittämättä luvan myöntämisen edellytysten selvittämiseksi ja niihin selvityksiin perustuen myös arvioimatta sellainen tehtaan koko, jolle olisi edellykset.

Ylisuuren tehtaan ylisuuriksi kasvavien haittojen estämiseksi hakijalla olisi ollut käytettävissään yksinkertainen keino: pienentää tavoittelemansa uuden sellutehtaan kapasiteetti sellaiseksi, ettei nykyiseen verrattuna lisää haitallisia vaikutuksia tulisi.

Tällaista vaihtoehtoa ei Metsä Fibre ole suostunut edes harkitsemaan, vaan on lukinnut tehtaansa kokoluokan yhteen vaihtoehtoon ja väittää viestinnässään, että entiseen tehtaaseen verrattuna jätevesipäästöt eivät kasvaisi, tosiasiallisesti tarkoittaen, ettei jätevesipäästöjen kokonaismäärä kasvaisi tuotettuun sellutonniin nähden. Sellutonnimäärien kasvaessa kasvavat jätevesimäärätkin ja ennenkaikkea sisältävät myös uusia, haitallisia komponenttejakin.

Katsomme, ettei hakija lupahakemuksessaan esitä arvioineensa kasvavan puunhankintansa aiheuttamaa hajakuormitusta ja vaikutusta Kemijoen vesistöön ja vesistön laatuun, eikä myöskään ole arvioinut puunhankinnan ja sellutehtaan jätevesien yhteisvaikutusta purkuvesistön tilaan ja kalastoon.

Nuo kasvavat hajakuormitusmäärät jätti Metsä Fibre selvittämättä, väittäen etteivät ne teollisuuslaitosta koskevaan lupakäsittelyyn kuuluisi. Tähän virheelliseen väitteeseen hallintoviranomainen PSAVI lupapäätösmenettelynsä taipui, minkä katsomme selkeäksi menettelyvirheeksi.

Katsomme, ettei hallintoviranomainen PSAVI ole muistutuksista huolimatta lupapäätöksessään osoittanut, että haetun kokoluokan luvanmyöntämisen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi olisi hakemuksessa ja/tai sen useissa täydennyksissä esitetty riittävät ja luotettavat selvitykset kyseisen kokoluokan hankkeen vaikutuksista vesipuitedirektiivin, ympäristövaikutusten arviointidirektiivin ja biodiversiteettisopimuksen velvoittamalla tavalla, huomioiden hakijakonsernin puunhankinnasta ja hankitun puun jalostamisesta syntyvät vaikutukset kokonaisuutenaan, ja summaten nuo vaikutukset muiden hankkeiden pistekuormitusten vaikutuksiin.

2.2. Hakijan lupahakemuksesta ja PSAVIN lupapäätöksestä puuttuvat selvitykset lisääntyvän puunhankinnan ympäristö- ja vesistövaikutuksista

Koska hakijan hankekokonaisuus tarkoittaa merkittävää puunhankinnan lisäämistä, olisi hakijan tullut lupahakemuksessaan selvittää tämän kasvavan puunhankinnan vaikutukset, mitä se ei tehnyt. Hakija lähti lupahakemusratkaisussaan siitä, ettei puunhankinta kuuluisi teollisuuslaitoksen ympäristö- ja vesitalouslupapäätösmenttelyn alaisuuteen. Ja tämän hakijan hakemusperusteen mukaisesti hallintoviranomainen PSAVI lupahakemuksen käsitteli, ilman oikeudellisia perusteluja ratkaisulleen.

Katsomme, ettei hakija ole lupahakemuksessaan esittänyt luvanmyöntämisen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi hakemansa hankkeen kokoluokan vaikutuksia arvioidun vesiputedirektiivin, eikä ole esittänyt konsernin ja/tai hakijayhtiön toimenpiteitä ja/tai sitoumuksia niiden haittojen estämiseksi tai lieventämiseksi, eikä esitä ehdotusta lupamääräyksiksi puunhankinnasta aiheutuvien ja hankitun puun jalostamisesta Kemin "biotuotetehtaalla" kokonaisuutena, huomioiden muiden hankkeiden kanssa syntyvät yhteisvaikutukset

Katsomme, ettei hakija ole antanut sitoumusta siitä, ettei osta puuta sertifioimattomista metsistä, joiden omistajat eivät hoida metsiään taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla.

Muistutuksessa katsoimme hakijan tunnustavan puunhankinnan 10 %:n osuuden kohdistumisesta sertifioimattomiin metsiin, minkä katsoimme olevan kestävä kehitys, luonnon monimuotoisuuden turvaamisen sekä Suomen ilmastotavoitteiden vastaiseksi toiminnaksi, jollaista yhteiskuntavastuullisen yhtiön ei tule tehdä.

Muistutuksessa katsoimme, ettei hakija selosta puunhankintaansa ohjaavia periaatteita eikä osoita niiden periaatteiden pohjalta laaditun sellaisia puunhankintaohjeita, jotka varmistaisivat puunhankinnan sosiaalisen ja ympäristövastuullisen toteuttamisen.

Viittaamme hakijan YVA-selostuksen kohtaan 6.7.4.2. 'kestäviä hakkuumahdollisuuksia ja yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa', jossa se selostaa puunhankintatarvetta ja hakkuumahdollisuuksia yleisluontoisesti seuraavasti:

"Uuden biotuotetehtaan puuntarve on vaihtoehdossa VE1 yhteensä 7,6 miljoonaa m³ vuodessa (Taulukko 6-25). Tällä hetkellä puuta käytetään 3,1 miljoonaa m³/a, joten lisäpuun tarve on 4,5 miljoonaa m³/a. Metsä Groupin puunhankinnan toimitusvirrat muuttuvat vaihtoehdossa VE1 koko Itämeren alueella ja kuitupuun kokonaishankintamäärä kasvaa noin viidenneksen, Suomen hankintamäärä noin viidenneksen ja Pohjois-Suomen noin kolmanneksen. Biotuotetehtaan puunhankinnasta pääosa, 65-75 %, hankitaan Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien alueelta sisältäen Metsä Groupin oman hankinnan sekä muiden toimijoiden toimitukset. Tuontipuun osuuden on arvioitu olevan 10-20 % hankintamäärästä. Tuontipuuta on arvioitu hankittavan Ruotsista maakuljetuksina, Itämeren alueelta laivakuljetuksina sekä mahdollisesti Venäjältä rautatiekuljetuksina. Sahahakkeen osuus on arvioitu olevan 10-15 % puutarpeesta ja se hankitaan pääasiassa Suomesta."

Katsomme, että hakijan kuvauksen mukaan tehdasta ei ole mitoitettu Pohjois-Suomen metsävarannon kestävään metsänhoitoon ja

hakuumahdollisuuteen perustuvasti, vaan puuta hankittaisiin lisäksi koko Itämeren alueelta sekä Venäjältä ja Ruotsista.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme perusteettomaksi hakijan väitteen selvityksistä kestävästä hakuumahdollisuudesta ja yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa hankkeen kokoluokan määrittelyn perusteeksi. Katsomme myös, ettei hakija lupahakemuksessaan osoita eikä perustele tehtaan kokoluokan määrittelyä kestävään metsänhoitoon ja hakuumahdollisuuteen perustuvaksi.

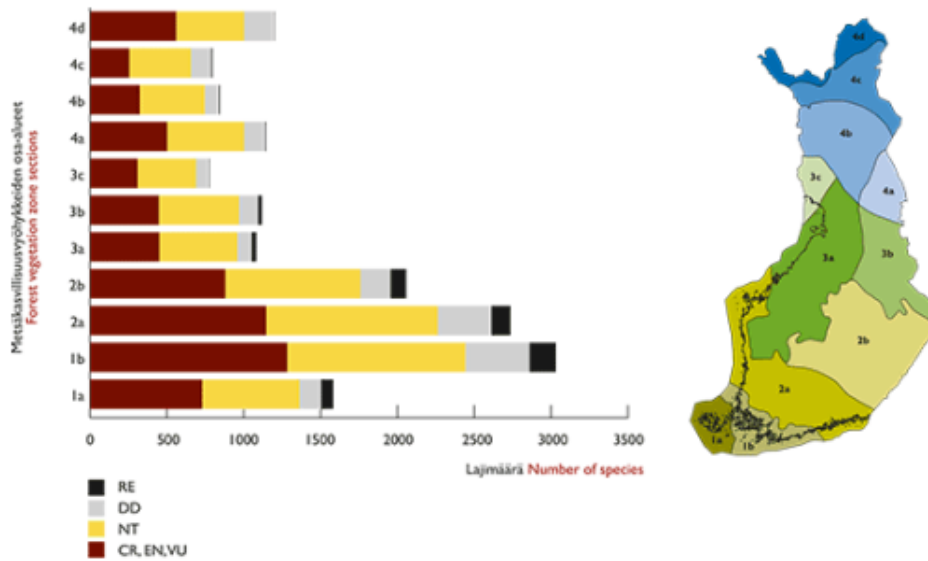
Katsomme myös, ettei hallintoviranomainen PSAVI lupapäätöksessään osoita eikä perustele tehtaan kokoluokan määrittelyä tehdyn kestävään metsänhoitoon ja hakuumahdollisuuteen perustuvaksi.

2.3. Hakijan lupahakemuksesta ja PSAVIN lupapäätöksestä puuttuvat selvitykset lisääntyvän puunhankinnan vaikutuksista metsänkasvuun ja hiilinieluihin sekä metsien monimuotoisuuteen

Katsomme, ettei hakija lupahakemuksessaan ole selvittänyt ympäristövaikutusten arviointidirektiivin ja biodiversiteettisopimuksen, luonto- ja lintudirektiivien sekä EU:n luonnon monimuotoisuus strategien velvoitteiden mukaisia eikä ilmastolain velvoittamalla tavalla kasvavasta puunhankinnasta aiheutuvia haittoja.

Katsomme myös, että kun hakija hakemuksensa perusteeksi laaditussa YVA-selostuksessa kuvaa Pohjois-Suomen hakuumahdollisuuksien olevan 1950-luvun uudistetuissa pieniläpimittaisissa kuitupuun -metsissä, tarkoittaa se hakijan pyrkimystä estää niitä metsiä kasvavasta järeämmiksi suuriläpimittaisiksi tukkipuumetsiksi, joihin hiili varastoituisi pitempiaikaisesti, ja joista tukkipuista voisi tuottaa sellaisia pitkäikäisiä puutuotteita, joista hiili ei palautuisi välittömästi ilmakehään, kuten sellutuotteista tapahtuu. Katsomme myös, että pyrkimys pieniläpimittaisen kuitupuun määrän lisäämiseen Pohjois-Suomen metsissä on vastoin *metsäluontoon ja ekologiseen kestävyteen* perustuvaa metsätaloutta, ja tavoite selkeästi pienentäisi Pohjois-Suomen metsien hiilinieluja.

Lisäksi hakija YVA-selostuksessa kuvailee myös uhanalaisten eliölaajien elinympäristöjä metsäkasvillisuusvyöhykkeiden avulla (kuvan 6-91):

Kuva 6-91. Uhanalaisten eliölajien lukumäärä suojelustatuksen ja metsäkasvillisuusvyöhykkeen mukaan. Hankealue sijoittuu Lapin kolmion alueelle (3c). RE = alueellisesti hävinnyt, DD = puutteellisesti tunnettu, NT = silmälläpidettävä, CR = äärimmäisen uhanalainen, EN =erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut (<https://punainenkirja.laji.fi/>).

Katsomme hakijan tässäkin YVA-selostuksen kuviossa 6-91 luovan harhauttavaa mielikuvaa hankkeensa vaikutuksista uhanalaisille eliölajeille, väittämällä kuvaselostuksessaan hankealueen sijoittuvan Lapin kolmion alueelle (3c), vaikka käsiteltävän hankkeen puunhankinnan pääalueet ovat Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi.

Puuvirrat muuttuisivat koko maassa

- Kemin biotuotetehtaan hankinta-alue kasvaisi nykyisen tehtaan hankinta-alueeseen verrattuna
- Se muuttaisi kaikkien kuitupuuta käyttävien tehtaiden hankinta-alueita ja tuontipuun virtoja
- Junilla Kemiin kuljetettavan puun määrä kolminkertaistuisi nykyisestä
- Tämä edellyttää investointeja rataverkon toimivuuteen
- Junakuljetusten keskipituus kasvaisi jonkin verran
- Päivittäin tehtaalta tulisi 8-10 junaa ja 125 puutavara-autoa

Viittaamme lisäksi hakijan YVA-selostuksensa kohdassa 6.7.4.6. lausumaan kasvihuonekaasutaseesta:

”Puunhankinnan vaikutuksia kasvihuonekaasutaseeseen

”Metsän hiilinielun koko vaihtelee sekä eri vuodenaikoina että eri vuosina. Lämpimänä syksynä metsä on hiilen lähde: maaperän hajotus on vauhdissa, mutta kasvu on jo siltä vuodelta loppunut.

Puiden tarvitsemien valon, lämmön ja veden saatavuus vaihtelee ja siksi metsät sitovat hiiltä eri vuosina eri määriä. Lämmin ja sopivasti sateinen kesä saa metsät kasvamaan ja hiilinielu on suuri, kuivana kesänä kasvu ja hiilinielu jäävät vaatimattomammiksi. Kovassa kasvuvaiheessa puut sitovat hiiltä enemmän kuin vanhemmat metsät, joissa kasvu hidastuu. Vanhat metsät ovat ennen kaikkea hiilen varasto, eivät hiilinielu.

Aktiivinen metsien hoito on kasvattanut Suomen metsien hiilinielua, koska metsät ovat keskimäärin nuorempia ja parempikasvuisia kuin aiemmin ja toisaalta hiilen varastoja, koska puuta on metsissä enemmän kuin sata vuotta sitten.

Hoidettu ja ajallaan harvennettu puusto myös kestää paremmin myrsky- ja hyönteistuhoja.”

”Hakkuu heikentää aina metsätalouden (puusto + maaperä) hiilitasetta vähintään 20 vuodeksi, mutta vaikutus on suurempi avohakkuualoilla kuin harvennusleimikoilla. Harvennushakkuu on hiilitaseen kannalta yleensä parempi hakkuutapa kuin avohakkuu ja yläharvennus alaharvennusta parempi hakkuutapa. Vaikutuksia hiilitaseeseen aiheutuu myös korjuun aikana tienvarteen ja korjuun jälkeen tehtaalle suuntautuvista kuljetuksista. Pitkien laivamatkojen hiilidioksidipäästöt ovat kaikkein suurimmat ja noin kaksinkertaiset verrattuna kotimaasta saatavan puuraaka-aineen kaikkiin korjuun ja kuljetuksen hiilidioksidipäästöihin. Sahahakkeen kuljetuksen hiilidioksidipäästö on noin puolet metsästä korjattavan ja tehtaalle kuljetettavan puun hiilidioksidin määrästä.

Harvennushakkuiden lisääntymisellä ei pitkällä aikavälillä ole vaikutusta Suomen metsien hiilinieluihin. Hakkuut näkyvät alkuvuosina hiilen sidonnan laskuna, mutta harvennettu puusto järeytyy nopeasti ja muuttuu taas hiilinieluksi.”

Katsoimme hakijan kuvaavan ja perustelevan yleisellä tasolla hyvin puunhankinnan vaikutusta hiilidioksidipäästöihin, mutta jättävän johtopäätöksessä virheellisesti huomioimatta sen hiilinielutaseeseen oleellisesti vaikuttavan seikan, että nuorten metsien metsänhakuussa kaadettu puu ja sen hiilidioksidi päätyy (varsinkin nopeasti käytettävässä sellutuotteessa) välittömästi ilmakehään haitaten vuosikymmeniä hiilitasetavoitteen toteutumista. Hakijan väittämiä nopeasti kasvava uusi metsä on vasta vuosikymmenten kasvun jälkeen sitonut takaisen sen hiilidioksidimäärän, mikä kaadetusta puumäärästä sellutuotteiden kautta joutuu ilmakehään.

Katsomme myös, että jos hakijan mainitsemia vanhoja metsiä (jotka hakijan kuvauksen mukaan ovat hiilen varastoja), hakataan sellutehtaan raaka-aineiksi, on silloin kyseessä suuri hiilitaseen

rikkomus. Katsomme, ettei hakija lupahakemuksessaan selosta eikä osoita, ettei koskisi puunhankinnassaan vanhoihin metsiin.

Katsomme myös nuorten metsien ja vanhojen metsien väliin jäävän keski-ikäisen metsävarannon erittäin merkittäväksi hiilitaseen kannalta. Hakija selityksessään selosta tähän keski-ikäiseen metsävarantoon kohdistuvia tavoitteitaan ja toimenpiteitään hiilitaseen parantamisen kannalta. Katsomme, että mikäli hakijan sellutehdashankkeen johdosta metsänomistajat ryhtyvät hakkaamaan metsiään sellutehtaan tarpeen mukaisesti nuorina ohutläpimittaisina puustoina, on seurauksena merkittävä este metsien keski-ikäisen ja runkovahvuuden kasvattamiselle, ja siten hankkeesta muodostuu este myös noiden keski-ikäisten metsien hiilivarannon kasvulle. Koska runkovahvuuden kasvun estäminen estää myös ns. tukkipuumetsien lisääntymistä, olisi sellainen kehitys samalla erityisen haitallista pitkäikäisten, hiilivarastoina toimivien puutuotteiden tuotannolle.

Katsomme, ettei hakija lupahakemuksessaan ole esittänyt 'Selostusta eri puunhankintamenetelmien käyttötavoitteista ja arviointeja niiden ympäristövaikutuksista' eikä niiden puunhankintamenetelmien vaikutuksia metsien hiilinieluihin ja siten hankkeensa kasvihuonekaasutaseeseen.

Hakija on YVA-selostuksen kohdassaan 6.7.5 'Haittojen ehkäiseminen ja lieventäminen' kuvannut metsänhoitotoimenpiteitä sangen yleisluontoisesti seuraavasti:

Metsien terveyden, hiilensidonnan ja kasvun kannalta oikea-aikaisilla hoitotoimilla on suuri merkitys. Kun taimikonhoito, harvennukset ja uudistushakkuut tehdään ajallaan, pysyy puusto elinvoimaisena ja hyväkasvuksena. Kunnostusajatuksia pyritään välttämään ja vedenpintaa pyritään säätämään turvemilla pääasiassa puuston avulla. Korjuu suunnitellaan huolellisesti ja se pyritään tekemään lintujen pesimäajan ulkopuolella ja turvemilla talviaikaan. Maanmuokkauksissa pyritään käyttämään laikutusta, kääntömätästystä tai äestystä, jotka avaavat maanpintaa mahdollisimman vähän ja säilyttävät muita maanmuokkausmenetelmiä paremmin kenttäkerroksen kasvillisuuden. Luonnon monimuotoisuus otetaan huomioon luonnonhoitotoimin säästämällä ja ylläpitämällä luonnontilaisen metsän rakennepiirteitä. Näitä ovat mm. säästöpuiden jättäminen, jotka tuovat metsiin eri-ikäisrakenteisuutta ja jotka myöhemmin kuolevat ja tuottavat talousmetsiin lahoavaa puuta, joka on tärkeää monelle eliölajille. Nuoret ja varttuneet kasvatusmetsät, joihin myös lisääntyvät hakkuut kohdentuvat, ovat talousmetsistämme ne, joissa on vähiten lahoppuuta. Tekopökkelöiden teko on helppo ja kustannustehokas tapa lisätä niissä laho- ja kolopuun määrää. Kaikissa metsänhoitotoimen-

piteissä otetaan huomioon maisemalliset, virkistykseelliset ja kulttuurihistorialliset arvot.”

Katsomme kyseisen hakijan YVA-selostuksen kuvauksen kauniiksi kertoelmaksi, jossa ei ole selostettu eikä otettu kantaa minkälaisia puunhankintamenetelmiä hakija tulee toteuttamaan. Katsomme, ettei hakija lupahakemuksessaankaan esitä selostusta eri puunhankintamenetelmien käyttötavoitteista ja arviointeja niiden ympäristövaikutuksista.

Muistutamme, että EU:n monimuotoisuusstrategian sekä luonto- ja lintudirektiivien mukaan: ”Luonnon monimuotoisuus – meitä ympäröivien ekosysteemien, lajien ja geenien kirjo – ei ole tärkeä pelkästään sen itsensä vuoksi, vaan **se tuottaa yhteiskunnalle laajalti ekosysteemipalveluja, joista olemme riippuvaisia: ruokaa, makeaa vettä, pölytystä, tulvasuojaa jne. Luonnon monimuotoisuus on kuitenkin kriisissä. Euroopassa lähes neljännes luonnonvaraisista lajeista on nykyisin vaarassa kuolla sukupuuttoon ja suurin osa ekosysteemeistä on huonontunut tilaan, jossa niiden ei enää ole mahdollista tuottaa arvokkaita palvelujaan.** Tämä huonontuminen aiheuttaa valtavia yhteiskunnallisia ja taloudellisia tappioita EU:ssa. **Luonnon monimuotoisuutta hävittävät keskeiset tekijät, kuten luontotyyppien muutos, luonnonvarojen liikakäyttö,** haitallisten vieraslajien leviäminen ja ilmastonmuutos, ovat lisääntyneet ja mitätöineet luonnon monimuotoisuuden häviämisen pysäyttämiseksi toteutettujen toimien myönteisiä vaikutuksia. Euroopan komissio hyväksyi toukokuussa 2011 uuden strategian, jossa vahvistetaan seuraavien 10 vuoden ajaksi puitteet EU:n toimille EU:n johtajien maaliskuussa 2010 vuoteen 2020 asettamien luonnon monimuotoisuutta koskevien tärkeimpien tavoitteiden saavuttamiseksi. EU:n strategia rakentuu kuuden toisiaan tukevan tavoitteen ympärille, joilla käsitellään tärkeimpiä luonnon monimuotoisuutta hävittäviä tekijöitä ja pyritään vähentämään EU:n luontoon ja ekosysteemipalveluihin kohdistuvia pahimpia paineita. Kukin tavoite jakaantuu joukkoon aikaan sidottuja toimia ja muita liitännäistoimenpiteitä. **Strategia toteutetaan yhteisten täytäntöönpanopuitteiden kautta, joita noudattavat Euroopan komissio ja jäsenvaltiot yhdessä tärkeimpien sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa.** Puitteiden vahvaksi tueksi on määritetty Euroopan luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien EU:n perustila, jota käytetään perustana seurattaessa edistymistä.”

Nyt on vuosi 2021 ja Suomen sekä Lapin metsien monimuotoisuus on kriisissä tehometsätalouden takia, jota juuri Metsä Groupin / Fibren tyyppiset jättiyhtiöt ovat aiheuttaneet Suomen metsäluonnolle muun muassa Äänekosken ylisuuren tehdasyksikön takia, näin vaikka EU: luonnon monimuotoisuus -direktiivi vaatii, että **”Vuodelle 2020**

asetettava EU:n päätavoite Vuoteen 2020 mennessä pysäytetään EU:n luonnon monimuotoisuuden häviäminen ja ekosysteemipalvelujen heikentyminen ja ennallistetaan ne mahdollisimman pitkälle sekä tehostetaan EU:n toimia, joilla torjutaan koko maailman luonnon monimuotoisuuden häviämistä.” Lapin luonnonsuojelupiiri vaatii, että AVI:n myöntämä lupa kumotaan Lapin ja Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin herkkien arktisten taigametsien monimuotoisuudelle kestävämmäksi.

SLL Lapin piiri odottaa, että EU:n luonnon monimuotoisuutta turvaavan direktiinin ensimmäinen tavoite toteutetaan täysimääräisesti Suomessa ja Lapissa: **“LINTU- JA LUONTODIREKTIIVIEN²**

TÄYSIMÄÄRÄINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO Pysäytetään kaikkien EU:n luonnonsuojelulainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien lajien ja luontotyyppien tilan huonontuminen ja saavutetaan niiden tilan merkittävä ja mitattavissa oleva parannus verrattuna tämänhetkisiin arviointeihin vuoteen 2020 mennessä: i) luontodirektiivin perusteella tehtävistä arvioinneista sellaisten, jotka osoittavat suojelun tason palautuneen ennalleen tai parantuneen, määrä kasvaa luontotyyppien osalta 100 prosenttia ja lajien osalta 50 prosenttia; ja ii) lintudirektiivin perusteella tehtävistä arvioinneista sellaisten, jotka osoittavat turvallista tai parantunutta tilaa, määrä kasvaa 50 prosenttia.”

Vaadimme lupahakemuksen kumoamista muun muassa oleviin direktiivien kohtiin vedoten: “NEUVOSTON DIREKTIIVI 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 130 s artiklan, ottaa huomioon komission ehdotuksen (1), ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon (2), ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon (3), **sekä katsoo, että ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu ja parantaminen, johon kuuluu luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu, on yhteisön noudattaman yleisen edun mukainen, perustamissopimuksen 130 r artiklassa määrätty ensisijainen tavoite, Euroopan yhteisöjen toimintaohjelmassa ympäristöalan toimenpiteiksi (1987-1992) (4) säädetään luonnon ja luonnonvarojen suojelua koskevista säännöksistä, tämän direktiivin ensisijaisena tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden**

---

² EU:n virallinen esite luonnon monimuotoisuus direktiivistä:

https://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/biodiversity_2020/2020%20Biodiversity%20Factsheet_FI.pdf

säilyttämistä, ottaen huomioon taloudelliset, sosiaaliset, sivistykselliset ja alueelliset vaatimukset, ja direktiivi edistää yleistä kestäväen kehityksen tavoitetta; luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen saattaa tietyissä tapauksissa vaatia ihmisen toimenpiteiden ylläpitämistä ja jopa niiden kannustamista”

Direktiivissä muistutetaan, että useat: **”luontotyypit huononevat jatkuvasti jäsenvaltioiden Euroopassa olevilla alueilla ja yhä useampi luonnonvarainen laji on vakavasti uhanalainen; uhanalaiset elinympäristöt ja lajit ovat osa yhteisön luonnon perintöä ja niihin kohdistuvat uhat ovat usein maiden rajat ylittäviä, joten elinympäristöjen ja lajien suojelemiseksi on tarpeen toteuttaa toimenpiteitä yhteisön tasolla, kun otetaan huomioon tiettyihin luontotyyppisiin ja tiettyihin lajeihin kohdistuvat uhat, on tarpeen määrittellä ne ensisijaisesti suojeltaviksi, jotta niiden suojeluun tähtäävät toimenpiteet voidaan panna nopeasti täytäntöön,³”**

Katsomme, että Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin sekä Lappien herkkien taigametsien osalta ollaan tällä hakkuutahdilla tilanteessa, että EU:n on puututtava metsien hakkuista johtuvaan lajikatsoon ja luonnon monimuotoisuuden vakavaan heikkenemiseen, koska jäsenvaltiot Suomi ja Ruotsi metsäyhtiöiden kanssa ovat kykenemättömiä hoitamaan asiaa tavalla, joka estää luonnon monimuotoisuuden häviämisen metsissä ja pysäyttää lajikadon, tässä viittaamme direktiivin lausekkeeseen: ”jäsenvaltiot tekevät ehdotuksen erityisten suojelutoimien alueiksi soveltuvista alueista, **mutta on kuitenkin säädettävä menettelystä, jolla poikkeustapauksissa voidaan suojelualueeksi osoittaa sellainen alue, jota jäsenvaltio ei ole ehdottanut, mutta jota yhteisö pitää olennaisen tärkeänä joko ensisijaisesti suojeltavan luontotyypin tai lajin säilymisen tai eloonjäämisen kannalta,⁴”**

Katsomme, että koska edellä mainitussa Suomen luonnon monimuotoisuuden ns. Punaisessa kirjassa on todistettu Suomen metsien ylikäyttö, lajikato ja vakava monimuotoisuuden heikkeneminen, on EU:n komission edistettävä Suomen puolesta Suomen ja Ruotsin Lapin arktisten metsien turvaamista sekä Pohjois-Suomessa sellaisia direktiivien velvoitteita, jotka edistävät: *”maankäytön suunnittelun ja kehittämissä politiikan olisi kannustettava sellaisten maiseman piirteiden hoitoa, jotka ovat merkittäviä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kannalta,”*

---

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&qid=1400752170687&from=FI>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&qid=1400752170687&from=FI>

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri toivoo, että hallinto-oikeus kunnioittaa EU:n luonnon monimuotoisuus -strategian ja luonto- ja lintudirektiivien velvoitteita, joiden tulisi myös EU:n jäsenvaltiossa koskea Pohjois-Suomea ja Lappia. Katsomme, että ylimitoitettu Metsä Fibren puunhankinta uhkaa Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin sekä Lappien monimuotoisuutta, mikä täyttää alla olevat direktiivien viittaukset uhanalaisten ja silmällä pidettävien metsiin liittyvien luontolajien ja monimuotoisyyskysymyksien osalta edellä mainituilla aluilla siinä määrin, että suotuinen suojelun taso metsissämme ei ole enää riittävä: ”yhteisön tärkeinä pitämällä lajeilla” niitä lajeja, jotka ovat 2 artiklassa tarkoitetulla alueella:

- i) uhanalaisia, lukuun ottamatta niitä lajeja, joiden luontainen levinneisyys tällä alueella on rajallinen ja jotka eivät ole uhanalaisia tai vaaraantuneita läntisellä palearktisella alueella, tai
- ii) vaarassa, eli niiden siirtyminen uhanalaisten lajien ryhmään on todennäköistä lähitulevaisuudessa, jos uhan aiheuttaneet tekijät pysyvät ennallaan, tai
- iii) harvinaisia, eli niiden kannat ovat pieniä ja, vaikka ne eivät olisikaan tällä hetkellä uhanalaisia tai vaaraantuneita, ne saattavat tulla sellaisiksi. Näitä lajeja on rajoitetuilla maantieteellisillä alueilla tai ne ovat levinneet hajanaisesti suuremmalle alueelle, tai
- iv) paikallisia ja vaativat erityishuomiota elinympäristönsä erityisluonteen vuoksi ja/tai sellaisten mahdollisten seurausten vuoksi, joita niiden hyödyntämisellä voi olla niiden suojelun tasolle. Nämä lajit luetellaan tai ne voidaan luetella liitteessä II ja/tai liitteessä IV tai V; h) ”ensisijaisesti suojeltavilla lajeilla” g alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja lajeja, joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen sen osuuden merkitys, joka kuuluu 2 artiklassa tarkoitettuun alueeseen. Nämä ensisijaisesti suojeltavat lajit on merkitty liitteessä II tähdellä(*); i) ”lajin suojelun tasolla” eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä 2 artiklassa tarkoitetulla alueella; ”Suojelun taso” katsotaan ”suotuisaksi” kun: — kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja — lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja — lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö;

j) "alueella" maantieteellisesti määriteltyä aluetta, joka on selvästi rajattu;⁵

Kahden välisissä keskusteluissa SLL lapin piirin kanssa Metsä Group / Metsä Fibre on osoittanut kyvyttömyytensä muuttua monimuotoisuutta paremmin kunnioittavaksi yhtiöksi. Olemme useasti vaatineet luopumista luonnon monimuotoisuutta heikentävästä ja lajikatoa edistävästä PEFC -sertifikaatista, vaatineet kaikkea käytettyä puuta FSC -sertifikaatin piiriin, sekä ottamaan tavoitteeksi jatkuvan kasvatuksen metsätalous koko Suomessa. Johtopäätöksenä olemme tulleet käsitykseen, että tehdashankkeen suuri koko ja Luken harhaanjohtavat tutkimukset "metsien kasvun kestävydestä" - jo käynnissä olevan vääjäämättömästi voimistuvan ilmastonmuutoksen, metsätautien ja sään-ääri-ilmiöiden aikakaudella – ovat yhdessä sokeuttaneet näkemään sen Lapin ja koko Suomen metsien pahan lajikadon ja monimuotoisuuden vakavan heikentymisen syitä, jotka juuri johtuvan Suomen metsäteollisuuden tehometalouden toimista koko Suomessa ja Lapissa.

Lapin piiri katsoo, että Metsä Group / Metsä Fibre hokee "kestävän metsätalouden" mantroja ilman riittäviä toimia kentällä ja asiakkaiden puunhankinnassa, eikä ole velvoittamassa puunmyyjää (Metsähallitus, yhteismetsät, yksityiset jne.) tekemään riittävän suuria rakenteellisia muutoksia hakkuutapoihin ja vastuulliseen ostopuun hankintaan.

Muistutamme, että Metsä Fibren Kemin tehtaan puunhankinta nojaa Pohjois-Suomen Metsähallituksen hallinnoimiin laajoihin maa-alueiden metsiin, joiden omistusoikeuskysymys on kyseenalaistettu Lapinkylien ja Saamelaiskäräjien toimesta. Kuten Lapin kaivoshankkeissa, myös Lapin metsäresurssihankkeissa tulisi ensin juridisesti selvittää Kanadan pohjoisten osavaltioiden ja territorioiden esimerkkien mukaisesti "kuka ensin omistaa metsät ja maat" ennen kuin niitä aletaan laajamittaisesti ja voimakkaasti hakkaamaan yksityisen metsäyhtiön tarpeisiin valtionyhtiö Metsähallituksen avustuksella. Tämä toimintatapa olisi myös Suomen tavoitteleman ILO-sopimuksen ratifioinnin mukaista⁶.

Tässä yhteydessä haluamme muistuttaa valtionyhtiö Metsähallitusta pääministeri Sanna Marinin hallituksen (2020) edellä mainituista hallitusohjelman kirjauksista pysäyttää lajikato ja toimeenpanna YK:n biodiversiteettisopimus. Katsomme, että Metsä Fibren tehtaalle suuressa määrin puuta toimittava

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&qid=1400752170687&from=FI>

⁶ Lähde viittaukset tohtoritutkija Kaisa Korpijaakko-Labba ja tohtoritutkija Juha Joonas tieteelliset artikkelit, kirjat ja väitöskirjat koskien saamelaiten Lapin maa- ja vesioikeuskysymyksiä mm. "Ruotsi-Suomen saamelaiten oikeusasemasta ja Ikimuistoinen oikeus -tutkimus Lapin alkuperäisistä maa- ja vesioikeuksista".

Metsähallitus ei näin toimi hyväksyessään pohjoisten herkkien metsäalueiden hakkuita PEFC -sertifikaatilla. Vaadimme Metsähallitusta luopumaan PEFC -sertifikaatista ja siirtymään käyttämään FSC:tä ja jatkuvan kasvatuksen metsätaloutta. Tätä tarvittavaa muutosta ei myöskään ole otettu huomioon tämän hankkeen luvituksessa ja puumäärien arvioinneissa. Hallitusohjelman ja omistajaohjauksen kunnianhimoiset kirjaukset ympäristön ja monimuotoisuuden puolesta sitovat juuri Metsä Fibrelle puuta myyvää valtionyhtiö Metsähallitusta. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen uuden omistajaohjauksen tavoitteet (2020) koskevat erityisesti valtionyhtiöitä, joiden tulee olla esimerkillisiä, kunniallisia ja kunnianhimoisia toiminnassaan: *”Jokaisen valtionyhtiön perusarvona on oltava yhteiskuntavastuu. Yhtiön tulee ottaa päätöksenteossaan taloudellisten tekijöiden lisäksi huomioon myös toiminnan sosiaaliset, alueelliset ja ympäristölliset vaikutukset”*.

Täten EU:n luonnon monimuotoisuuden turvaavien direktiivien ja YK:n luonnon monimuotoisuutta vaalivan yleissopimuksen Suomea EU:n jäsenvaltiona ja YK:n sopimuksien puolesta puhuvana maana on hylättävä Metsä Groupin / Fibren ylisuuri tehdas, jonka massiivinen puunhankinta tulee muuttamaan puunhankinnan valtavan volyymin koko Suomessa, aina Metsä Fibren Äänekosken ylisuurta tehdasta myöten, joka on jo omalta osaltaan tuhonnut Keski-Suomessa metsäluontoa ylisuurella puuntarpeellaan. Suomen ja Ruotsin Lapin herkat, Fennoscandiaviassa kohta jo uhanalaiset arktisen boreaalivyöhykkeen taigametsien rippeet eivät kestä tätä ylimitoitettua ja ylisuurta tehdasyksikköä. Metsä Fibren valtava puuntarve tulee aiheuttamaan laajamittaista arktisen metsäluonnon lajikatoa ja vakavaa metsäluonnon heikentymistä yksin ja yhdessä muiden yhtiöiden ylisuuren puun käytön kanssa. Tätä muiden hankkeiden yhteistä kokonaisvaikutusta ei myöskään ole luvituksessa otettu riittävässä määrin huomioon.

Katsomme, ettei hallintoviranomainen PSAVI ole lupapäätöksessään osoittanut hakijan esittäneen luvanmyöntämisen edellytysten täyttymisen selvittämiseksi riittäviä ja luotettavia selvityksiä kasvavan puunhankintansa ja puunjalostustoiminnan ilmastopäästöjen rajoittamistoimista ja metsien hiilinielujen turvaamiseksi ilmastolain mukaisesti eikä metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi YK:n biodiversiteettisopimuksen, luonto- ja lintudirektiivin ja EU:n luonnon monimuotoisuus strategian sekä Suomen hallitusohjelman (2020) mukaisesti.

3. Päästöt ilmaan ja niiden vaikutukset on selvitetty puutteellisesti

1. Hiukkas-, rikki- ja typpioksidipäästöt

Hallintoviranomainen PSAVI selostaa lupapäätöksessään, että hakemuksen mukaan uudelta sellutehtaalta ilmaan johdettavat päästöt

ovat tuotannon kasvamisen vuoksi selvästi suuremmat kuin nykyiseltä sellutehtaalta aiheutuvat päästöt. Soodakattilasta, meesauunista ja rikkihappolaitoksesta yhteenlaskettuna lähtevät hiukkaspäästöt kasvavat hakemuksessa olleiden tietojen mukaan noin 204 tonnista (vuoden 2018 taso) 330 tonniin vuodessa. Hiukkaspäästö kasvaa noin 60 %.

PSAVI kuvailee, että pääosin rikkidioksidista ja TRS-yhdisteistä muodostuva kokonaisrikkipäästö kasvaa hakemuksen mukaan noin 49 tonnista 318 tonniin vuodessa. Rikkipäästön kasvu on 550 %. Rikkidioksidipäästö kasvaa noin 42 tonnista (vuoden 2018 taso) 515 tonniin vuodessa; päästö kasvaa 11-kertaiseksi. TRS-yhdisteiden päästö kasvaa hakemuksen mukaan noin 18 tonnista 45 tonniin vuodessa, päästö kasvaa 2,5-kertaiseksi vuoden 2018 tasosta.

Typen oksidien päästöt kasvavat noin 1 072 tonnista 4 254 tonniin vuodessa. Typen oksidien päästö kasvaa noin 300 %.

PSAVI kuvailee päätöksessään:

”Kemiin toteutettava biotuotetehdas on huomattavan suuri sellutehdas ja ilmeisesti maailman suurin havusellua valmistava tehdas. Vaikka ilmaan johdettavia päästöjä vähennetään BAT-tekniikoin, suuren kapasiteetin vuoksi vuotuiset päästöt ilmaan ovat edelleen isot. Valtakunnallisesti tarkasteltuna ja ympäristöhallinnon rekisterissä oleviin vuoden 2019 päästötietoihin verrattessa kyseessä olisi hakemuksen mukaisilla päästötiedoilla typen oksidien, hajurikkiyhdisteiden (TRS) ja hiilidioksidipäästöjen osalta Suomen suurin piippupäästölähde. Hiukkaspäästöjen osalta tehdas olisi Suomen kolmanneksi suurin päästölähde.”

Katsomme hallintoviranomainen PSAVIN lupapäätösperusteluista ilmenevän, että hiukas-, rikki- ja typpioksidipäästöt kasvavat yhtä paljon tai enemmän kuin kapasiteetti, eli hakijan paljon mainostetuilla uusilla teknisillä ja prosessiratkaisuilla ei näytä olevan vaikutuksia hiukas-, rikki- ja typpioksidipäästöihin.

Katsomme hallintoviranomaisen tunnistaneen, että hiukkaspäästöjen osalta kyseessä olisi Suomen suurin piippupäästölähde, ja että tämän kokoisilla laitoksilla ei pelkästään BAT-tekniikoiden avulla voida riittävästi pienentää ilmaan päästettäviä päästöjä.

Katsomme, ettei hallintoviranomainen PSAVI vedä tästä yhtälöstä kumpuavaa selvää johtopäätöstä esille: Hakijan suunnittelema sellutehtaan kokoluokka on liian suuri, minkä vuoksi selkeä ratkaisu ilmaan päästettävien hiukkaspäästöjen rajoittamiseksi olisi tehdaskompleksin kokoluokan pienentäminen.

Mutta koska hakija ei sellaista ole esittänyt, ei PSAVI sellaista vaihtoehtoa nyt lupapäätöksessään vaadi. Syntyy jopa vaikutelma, että tästä tilanteesta on hankkeen ennakkoneuvotteluissa lupaviranomaisen kanssa keskusteltu, ja estääkseen mahdollisuutta lupapäätöksessä vaadittavaan pienemmän kokoluokan tehtaaseen, on Metsä Fibre jättänyt lupahakemuksestaan sellaisen vaihtoehdon pois. Näitä ennakkoneuvotteluitaanhan ei Metsä Fibre lupahakemuksessaan selosta, eikä PSAVI myöskään lupatietosivulleen kirjannut.

Katsomme kuitenkin, että hallintoviranomainen PSAVIN lupapäätöksestä ilmenee, ettei hakijan lupahakemuksessa ole osoitettu hiukkaspäästöjen osalta luvanmyöntämisen ehtojen täyttymiseksi esitetyn riittäviä ja luotettavia selvityksiä, eikä sellaisia riittäviä selvityksiä osoita PSAVI lupapäätöksessäänkään todetessaan vain ettei pelkästään BAT-tekniikoiden avulla voida riittävästi pienentää ilmaan päästettäviä päästöjä.

Keskeiseksi keinoksi onkin PSAVI valinnut vaatimuksen piipun pituuden kasvattaminen, jonka avulla kasvaneet päästöt leviäisivät entistä laajemmalle alueelle, PSAVIN kuvaamalla tavalla siten, että pitoisuudet biotuotetehtaan ympäristössä jäisivät hyvin selvästi kasvillisuuden suojelemiseksi asetettujen raja-arvojen alapuolelle.

Erikseen huomautamme, että tähän arvioonsa PSAVI ei ole yhdistänyt tehtaan kasvavan puunhankinnan aiheuttaman rekkarallin päästöjen summautumista Kemin kaupungin ja lähialueen osalla, minkä katsomme oleelliseksi puutteeksi lupamenettelyharkinnassa, ja vaadimme tältä osin lupamääräyksien perusteita tarkistettavaksi.

Varma ja toimiva keino päästöjen vähentämiseksi olisi kuitenkin ollut, ja on tietysti edelleenkin: tehtaan kapasiteetin pienentäminen. Sitä ei Metsä Fibre halua käyttää. Ei vapaaehtoisesti.

2. Hiilidioksidi ja muut kasvihuonekaasupäästöt

Hallintoviranomainen PSAVI lausuu päätöksessään, että:

”tämän ympäristölupapäätöksen mukaisen massatehtaan hiilidioksidipäästöihin sovelletaan päästökauppalakia (311/2011). Ympäristönsuojelulain 55 §:n mukaan tällöin ympäristöluvassa ei saa antaa hiilidioksidille päästöraja-arvoja, elleivät ne ole tarpeen merkittävän paikallisen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.”

”Luvan saaja on esittänyt biotuotetehtaan piippupäästöiksi hiilidioksidin osalta yhteensä 4 130 000 tonnia vuodessa. Toteutuessaan laitos on Suomen suurin hiilidioksidipäästöjen piippupäästölähde.”

Katsomme lausuman harhauttavan luontoiseksi. Katsomme, että kaikilla päästökauppalain 311/2011 alaisilla laitoksilla on oltava

kasvihuonekaasujen päästölupa, jonka nojalla laitoksella on oikeus päästää kasvihuonekaasuja ilmakehään. Luvan myöntää Energiamarkkinavirasto. PSAVI ei päätöksessään ollenkaan lausu, onko Metsä Fibre Oy:llä jo entisen Kemin tehtaansa osalta kasvihuonekaasujen päästölupa, tai että onko hakija hakemassa uutta kasvihuonekaasujen päästölupaa.

Katsomme, että ilmastolain veloitteen täyttämiseksi tarvitaan hakijan hankekokonaisuuden kasvihuonekaasutaseen selvitys, eikä hakija eikä PSAVI sellaista osoita sellaista tehneensä. Kyse on siis massatehtaassa piipun kautta ilmaan päästetystä hiilidioksidipäästömäärästä, jäähdystornien kautta ilmaan päästettävästä vesihöyrymäärästä, massatehtaan puunhankinnan ja puunkuljetusten aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä sekä puunhankinnan aiheuttamasta metsän hiilinielun pienentymisvaikutuksesta, joiden yhteisvaikutukset on laskettava kasvihuonekaasutaseeseen.

Tällaista selvitystä ei lupahakemuksesta eikä lupapäätöksestä ilmene. Siihen nähden on katsottava, että lupaviranomaisen lupapäätösperustelut tältä osin antavat harhauttavan kuvan tämän Suomen suurimman kasvihuonekaasupäästömäärän huomioimisesta lupapäätösharkinnassa.

PSAVIn päätöksestä ilmenee, ettei hakija ole hakemuksessaan erikseen arvioinut muiden kasvihuonekaasujen osalta päästömääriä, mutta PSAVI lausuu, että massan valmistuksesta sellutehtaalla ei voida arvioida aiheutuvan merkittäviä muita kasvihuonekaasujen päästöjä. Katsomme lausuman ilmentävän, ettei hakija eikä PSAVI ole ottaneet huomioon jäähdystorneista ilmaan päätyvää vesihöyryä kasvihuonekaasuna.

Kaatopaikalle toimitetaan merkittävästi orgaanista hiiltä käsittäviä jätteitä. Kaatopaikka vapauttaa merkittäviä metaanipitoisuuksia, jotka ovat osa kasvihuonekaasupäästöjen kokonaisuutta. Metaania ei polteta tai toimiteta hyötykäyttöön, ja se on 10-kertaisesti hiilidioksidia voimakkaampi kasvihuonekaasu, mutta tätä ei PSAVI lupapäätöksensä mukaan ole ottanut huomioon.

2. Päästöt vesiin ja ilmaan on arvioitu vain puolittain

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2., ja 3 lausuttuun.

- 2.1. Hankekokonaisuuden jätevesipäästöjä ja hajakuormitusvaikutuksia ei ole arvioitu vesipuitedirektiivin, Weser -päätöksen ja KHOn Finnpulp-päätöksen mukaisesti

Toistamme jo edellä lausumamme:

Viittaamme vesipuitedirektiivin 10 artiklaan 'Piste- ja hajakuormitusta koskeva yhdistetty lähestymistapa':

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkia 2 kohdassa tarkoitettuja päästöjä pintavesiin hallitaan tässä artikkelissa vahvistetun yhdistetyn lähestymistavan mukaisesti.

Katsomme, ettei tällaista vesipuitedirektiivin 10 artiklan tarkoittamaa yhdistettyä lähestymistapaa ole hallintoviranomainen PSAVI asian käsittelyissään toteuttanut, vaan on vastoin vesipuitedirektiivin velvoitetta päinvastoin erottanut hakijan hakemalla tavalla teollisuuslaitos "biotuotetehtaassa" tapahtuvan puujalostustoiminnan vesistöön ja ilmaan aiheuttamien pistekuormitusten arvioimisen kuin erilliseksi omaksi luvanmyöntämisprosessiksi (jakaen senkin kolmeen erilliseen lupapäätökseen) ja peräti sellaisella oikeusperusteisesti perustelemattomalla ratkaisulla, ettei tuon lisääntyvän puunjalostustoiminnan tarvitseman lisääntyvän puunhankintatoiminnan aiheuttamia kasvavia hajakuormituksia Kemijoen vesistöön tarvitsisi ollenkaan hakijalle myönnetyssä ympäristö- ja vesitalouslupaprosessissa edes käsitellä, vaikka ne lisääntyvät hajakuormitukset summatuvat hakijan "biotuotetehtaan" pistekuormitusten kanssa Kemijokeen ja Kemien edustalle Perämereen.

Katsomme hakijan hakemuksesta ilmenevän, että hakijan "biotuotetehtaan" vuoksi hakijakonsernin puunhankinta kasvaisi Kemijoen vesistön alueella ainakin 30 %, mutta hakija on jättänyt selvittämättä kasvavasta puunhankinnasta aiheutuvat hajakuormitusvaikutukset Kemijoen vesistöön ja sen hajakuormituksen summavaikutuksen Kemien edustan vedenlaatuun.

Katsomme hallintoviranomainen PSAVIN lupapäätöksessään perustelevan harhauttavasti, että:

"Osin Kemijoen valuma-alueella tapahtuvan puunhankinnan, muun Kemijoen alueen hajakuormituksen ja pistemäisen kuormituksen sekä tehdastoiminnan arvioidut yhteisvaikutukset Kemien edustan merialueen vesistön tilaan, on lupaharkinnassa tarkasteltu ja otettu huomioon ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisesti ratkaisun perusteluista kohdasta "Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien huomioon ottaminen" ilmenevästi."

Katsomme edellä kuvatun hallintoviranomainen PSAVIN väitteen harhauttavaksi sen vuoksi, että kyseisessä "Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien huomioon ottaminen" -kohdassa lupapäätöksen sivulla 391 PSAVI viittaa voimassa olevaan Lapin ELY-keskuksen laatimaan 2 suunnitelmakauden Kemijoen vesimuodostumien tilaluokitteluun. Kyse ei siis ole luvanhakijan tekemästä selvityksestä hankkeensa hajakuormitusten ja pistekuormituksen yhteisistä vaikutuksista Kemijoen ja Kemien edustan merialueen vesistön tilaan, vaan Lapin ELY-keskuksen jo aikaisemmin laatimista yleisistä vesien ja merenhoitosuunnitelmista.

Viittaamme PSAVIN lausumiin perusteluihin:

”Kemi–Simo ulko -vesimuodostuman biologinen tila on pysynyt kolmannen kauden luokittelussa tyydyttävänä ja fysikaalis-kemiallinen tila on pysynyt hyvänä, mutta kokonaisluokitus on silti laskenut hyvästä tyydyttäväksi. Hakemuksen mukaan ulkoalueen ekologisen tilan kokonaisarvion lasku hyvästä tyydyttävään on ollut seurausta yleisestä heikentymisestä sekä veden fysikaaliskemiallisessa laadussa että biologisissa laatutekijöissä.”

”Aluehallintovirasto toteaa, että päästöjen vaikutukset merialueen ekologiseen tilaan on arvioitu hakemuksessa asiantuntijoiden toimesta monipuolisesti ja riittävästi asian ratkaisemiseksi. Luokitteluaineisto on otettu huomioon kattavasti. Päästöjen kulkeutumisen mallintamiseen on käytetty asianmukaisia ja yleisesti käytettyjä menetelmiä.

Päästöjen vaikutukset jäävät kohtalaisen rajallisiksi pääosin Ajos sisä-vesimuodostumaan. Päästöt eivät aiheuta merkittävänä pilaantumisenä pidettäviä heikentäviä muutoksia Kemin edustan merialueen vesimuodostumien ekologisen tilan laatutekijöihin. Myönnetyn luvan mukaisen toiminnan päästöt vesistöön eivät estä Kemin edustan merialueen hyvän tilan saavuttamista. Harkinnassa on otettu huomioon myös tehtaan ja jätevedenpuhdistamon sijaintipaikka Kemijoen suistoalueella ja siitä aiheutuva tarve vesienhoitosuunnitelmassa rannikkovesien tyypittely- ja luokittelujärjestelmien muuttamiselle. Käytännössä hyvän tilan saavuttaminen edellyttää Kemijoen kautta tulevan hajakuormituksen merkittävää vähentämistä tai estuaarialueiden omaa tyypittelyä ja luokittelua.

Katsomme PSAVI perustelevan ratkaisuaan pelkästään teollisuuslaitos ”biotuotetehtaan” pistekuormitusarvioinneilla, siis hakijan lupahakemuksessaan esittämiin arviointeihin perustuvasti, ja siihen tukeutuen perustelevan, että *”Myönnetyn luvan mukaisen toiminnan päästöt vesistöön eivät estä Kemin edustan merialueen hyvän tilan saavuttamista”.*

Katsomme PSAVIN perustelevan päätöstään virheellisesti. Viittaamme vesipuidedirektiivin 2000/60 velvoitteisiin, joiden mukaan esimerkiksi 4 artiklan 1 kohdan a) alakohdan i) alakohdan mukaan jäsenvaltion on pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotta ehkäistään kaikkien pintavesimuodostumien tilan huononeminen (huononemisen ehkäisemistä koskeva velvollisuus). Vesipuidedirektiivin mukaan on siis ehkäistävä pintavesimuodostumien tilan huononeminen, ja tosiasiaa PSAVI päätöserustelussaan osoittaa toimivansa vesipuidedirektiivin vastaisesti, koska on jättänyt lupapäätösprosessissaan tarkastelematta ja rajoittamatta lupanhakijan kasvavan metsänkäsittelyn aiheuttamat hajakuormitusten kasvut Kemijokeen ja Kemin edustan Perämereen.

PSAVI perustelee omaa päätelmäänsä tällä teollisuuslaitokseen rajatulla ympäristö- ja vesitalousluvalla, jossa ei ole otettu huomioon hakijan lisääntyvällä puunhankinnalla aiheuttamaa lisääntyvää hajakuormitusta Kemijokeen ja sen summavaikutusta Kemian edustan Perämereen.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme PSAVI lupapäätösperustelun tältä osin sekä perusteettomaksi että harhauttavan luontoiseksi ja vesiputedirektiivin vastaiseksi.

Pyydämme hallinto-oikeutta ratkaisussaan ottamaan huomioon, että vesiputedirektiivin artiklan 5 kohdan mukaan, jos seurantatiedoista tai muista tiedoista käy ilmi, että 4 artiklan mukaisesti asetettuja tavoitteita ei todennäköisesti saavuteta, jäsenvaltioiden on huolehdittava, että syyt tutkitaan, asianomaisia lupia tarkastellaan ja niihin tehdään tarvittaessa tarkistuksia.

Viittaamme EU-komission 26.2.2019 Suomelle antamiin moitteisiin vesipolitiikan putedirektiivin (2000/60/EY) täytäntöönpanosta. Siinä komissio kehottaa Suomea etenkin:

- *varmistamaan pintavesien parempi seuranta siten, että se kattaa kaikki kyseeseen tulevat laatutekijät kaikissa vesimuodostumissa, myös hydrologis-morfologiset laatutekijät ja vesistöaluekohtaiset pilaavat aineet rannikkovesillä*
- *parantamaan kehityssuuntien seuranta kaikkissa vesipiireissä kaikkien kyseeseen tulevien aineiden osalta siten, että seurannalla taataan riittävä ajan ja tilan erottelutarkkuus*
- *varmistamaan, että ehdotetut uudet muutokset arvioidaan perusteellisesti vesipolitiikan putedirektiivin vaatimusten mukaisesti, sillä tilan huononeminen erinomaisesta hyvään ei välttämättä käynnistä 4 artiklan 7 kohdan mukaista arviointia*
- *varmistamaan 9 artiklan asianmukainen täytäntöönpano kustannusten kattamisen sekä ympäristö- ja luonnonvarakustannusten laskemisen ja hintaan sisällyttämisen osalta*
- *ottamaan huomioon, että ilmastonmuutos aiheuttaa muun muassa paikallisesti tai vesistöalueen osassa esiintyviä kuivuusjaksoja, ja harkitsemaan siksi uudelleen kuivuudenhallintasuunnitelmien laatimista tarpeen mukaan.*

Katsomme komission moitteiden osoittavan, ettei Suomen toisen suunnittelukauden vesienhoitosuunnitelmat täytä vesipuidedirektiivin vaatimuksia.

Katsomme, että koska Suomen kansalliset vesienhoitosuunnitelmat eivät täytä vesipuidedirektiivin vaatimuksia, ei kansallinen hallintoviranomainen PSAVI voi myöskään päätöksensä niihin puutteellisiin kansallisiin vesienhoitosuunnitelmiin perustuen perustella, kuten se nyt on tehnyt lupapäätöksensä perustaksi.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme, että hakijan lupahakemus on tehty tarkoituksellisesti koskemaan vain osaa hakijakonsernin todellista hankekokonaisuutta eikä siten täytä lainsäädännön ja direktiivien velvoitteita hankekokonaisuuden kokonaisvaikutusten arvioimisesta ja niitä koskevien riittävien ja luotettavien selvitysten esittämisestä lupahakemuksessa luvanmyöntämisen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi. Tämän vuoksi katsomme ettei lupahakemus täytä lainsäädännön vaatimuksia.

Katsomme myös, että hallintoviranomainen PSAVI on tehnyt lupapäätöksensä vain puolikkaasta hankekokonaisuuden kokonaistoiminnoista ("biotuotetehdas"), ja jättänyt puolet hankekokonaisuuden toiminnoista eli puunhankintatoiminnan vaikutusten selvittämisen lupapäätösmenettelynsä ulkopuolelle, minkä menettelyn katsomme lainsäädännön ja direktiivien vastaiseksi menettelyksi.

Katsomme, että hallintoviranomainen PSAVI on tehnyt hakijan hankekokonaisuudesta erilleen rajaamansa "biotuotetehdasta" koskevan lupapäätöksensä vesipuidedirektiivin 4, 5 ja 10 artiklan velvoitteiden vastaisesti, ympäristövaikutusten arviointidirektiivin vastaisesti, ilmapäästädirektiivin vastaisesti, luonnon monimuotoisuusdirektiivin sekä ilmastolain vastaisesti.

Katsomme, että hallintoviranomainen PSAVI ei ole päätöksessään toiminut sen ympäristölainsäädännön perusperiaatteen mukaisesti, että hakijan hankekokonaisuuden lisäksi on muiden alueeseen vaikuttavien hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi tehtävä ja otettava huomioon. Tällaista ei hakija tehnyt (jätti omastakin toiminnastaan vain puolikkaan hakemuksen) eikä arvioinut muiden hankkeiden yhteisvaikutuksia. Ja tähän PSAVI tyytyi, minkä katsomme menettelyvirheeksi.

Viittaamme EU tuomioistuimen tuomioon (Marktgemeinde Straßwalchen, C-531/13, 11.2.2015. Kohta 45, päätöslauselma kohta 2), että YVA-direktiivi velvoittaa että YVA-vaikutusarvioinnissa on oltava mukana kaikki alueen eri hankkeet:

"45. Tästä seuraa, että kansallisen viranomaisen on hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuutta selvittäessään

tutkittava vaikutus, joka hankkeella voi olla yhdessä muiden hankkeiden kanssa. Kun asiaa ei sitä paitsi ole erikseen täsmennetty, tämä velvoite ei rajoitu pelkästään keskenään samankaltaisiin hankkeisiin.

Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 71 kohdassa, ennakoarvioinnissa on tarkasteltava sitä, voivatko ympäristövaikutukset olla muiden hankkeiden vaikutusten vuoksi merkittävämpiä kuin ilman niitä.”

”Tämä arviointi ei voi riippua kuntien rajoista.”

Katsomme, että kyseisen YVA-direktiivin velvoittavuutta koskevasta tuomiosta ei voi vetää sellaista johtopäätöstä, ettei kyseisenlainen velvoite selvittää ja tutkia vaikutus, joka hankkeella voi olla yhdessä muiden hankkeiden kanssa, koskisi vesiputedirektiivin velvoitteita.

Katsomme myös, että hallintoviranomainen päätöksessään peräti ehdottaa: *”Käytännössä hyvän tilan saavuttaminen edellyttää Kemijoen kautta tulevan hajakuormituksen merkittävää vähentämistä tai estuaarialueiden omaa tyypittelyä ja luokittelua.”* Mutta ei omassa lupapäätöksessään vaadi lupamääräysten asettamista Metsä Fibren ylisuuren puunhankinnan aiheuttamille hajakuormituksille, ja peräti ehdottaa tuon ylisuuren hankekokonaisuuden hyväksyttävyyttä parannettavaksi siten, että muutettaisiin *estuaarialueiden omaa tyypittelyä ja luokittelua*.

Pidämme ehdotusta omituisena; koskisivatko vesiputedirektiivin velvoitteet vain pieniä hankkeita, ja saisivatko rahakkaat suuryritykset ylisuurille hankkeilleen erikoiskohtelun viranomaisten erikseen muuttamalla tyypittely ja luokituskuvauksilla?

2.2. Riittävät selvitykset puuttuvat vesi- ja ilmapäästöjen aineista

Katsomme, että hakijan lupahakemuksessa ei ole esitetty riittäviä selvityksiä vesi- ja ilmapäästöihin sisältyvistä haitallisista aineista luvan myöntämisen edellytysten täyttymisen osoittamiseksi.

Katsomme, ettei YVAssa eikä lupahakemuksessa ole selvitetty riittävässä määrin luvanvaraisia haitallisia aineita ja niiden ympäristövaikutuksia, jonka vuoksi hallintoviranomainen PSAVI on tehnyt lupapäätöksensä riittämättömiin selvityksiin perustuen. Esimerkiksi lupakäsittelyssä on hyväksytty luvan kertoelma osaan 13.4 mg/L alumiinipäästö veteen.

Edellä kuvattuun ja useassa muussa kohdissa osoitettuihin lupakäsittelyn selvityspuutteisiin viitaten vaadimme lupapäätöstä kumottavaksi riittämättömiin selvityksiin perustuvana.

5. Hankkeen kannalta oleellinen kaatopaikka on erotettu pääluvasta erilliseksi lupapäätökseksi

Viittaamme PSAVIN lupapäätökseen Dnro PSAVI/9386/2020 'Kemin tehtaan teollisuusjätteen käsittelyalueen ympäristöluvan nro 132/2018/1 lupamääräyksen 1 muuttaminen, Kemi'.

Viittaamme edellä kohdassa 3. lausumaamme kyseiselle kaatopaikalle toimitettavista jätteistä. Kaatopaikalle toimitetaan merkittävästi orgaanista hiiltä käsittäviä jätteitä. Kaatopaikka vapauttaa merkittäviä metaanipitoisuuksia, jotka ovat osa kasvihuonekaasupäästöjen kokonaisuutta. Metaania ei polteta tai toimiteta hyötykäyttöön ja se on 10-kertaa hiilidioksidia voimakkaampi kasvihuonekaasu, mutta tätä ei PSAVI lupapäätöksensä mukaan ole ottanut huomioon.

Katsomme, että kaatopaikkalupa on annettu riittämättömiin selvityksiin perustuen.

Tähän erilliseen kaatopaikkalupaan on PSAVI antanut toimeenpanoluvan muutoksenhausta huolimatta. Katsomme, ettei "biotuotetehtaan" jätteiden kaatopaikkalupaa saa myöntää, ennen kuin kyseinen ylisuuri tehdas on saanut lainvoimaisen ympäristöluvan, jonka vuoksi myöskään toimeenpanolupaa ei olisi tullut myöntää.

Toiminnan aloittaminen tekisi muutoksenhaun tyhjäksi juotuen ympäristön pilaamisesta ja saastumisesta. Se johtaisi uusiin tai kasvaviin ennalta tunnistamattomiin tai karakterisoimattomiin päästöihin, kuten yksittäisten AOX- ja uuteaineiden, alumiinin, kaatopaikan TDS:n, vanadiinin, sinkin, mangaanin, sulfidien, syanidin, kloorifenolien, dioksiinien, furaanien ja elohopean osalta.

Perustilaselvitykset sekä tarkkailut puuttuvat useiden ilmoitettujen aineiden ja ilmalaskeuman osalta, vesipitoisuuksien sekä sedimenttien osalta. Sedimenttien ja maaperän entistä voimallisempi pilaaminen haittaisi voimakkaasti toiminnan vaikutusten tunnistamista.

Vaadimme sekä kaatopaikkalupa että toimeenpanolupa kumottavaksi riittämättömiin selvityksiin perustuvina.

6. Lupapäätöksestä on erotettu erilleen vedenottorakenteiden muutospäätös

Viittaamme PSAVIN päätökseen Dnro PSAVI/9369/2020 'Kemin tehtaan vedenottoa koskevan vesitalousluvan nro 2/2014/2 lupamääräyksen 1 muuttaminen, Kemi'. Päätökseen sisältyy toimeenpanolupa muutoksenhausta huolimatta.

Mielestämme hakemuksessa ei ole riittävästi huomioitu vedenoton aiheuttamia ongelmia alasvaeltaville kaikille vaelluskalojen pienpoikasille ja

lohikalojen ”smolteille”, toivomme edelleen reiluja muutoksia Vähähaaran virtaamiin ja pohjapatoratkaisuihin, jotta Vähähaarasta on virtaamayhteydet Isohaaran uomaan ja Vähähaaran uomista tehdasalueen ohittavat reilut virtaamat mahdollistamat vaelluskalojen ylös- ja alasvaellukset Akkunusjoen kautta Isohaaran padon yläpuolelle. Viittaamme Kemijoen kalatalousvelvoitteisiin lausumaamme ja yhtiölle toimittamaamme materiaaliin. Myös kalatalouskorvausta vaelluskaloille tulee tältä osin korottaa.

7. Lupapäätöksestä on erotettu myöhemmin selvitettäväksi ja päätettäväksi haittakorvausten määrittäminen rantakiinteistöille

Viittaamme lupamääräykseen 72:

”72. Luvan saajan on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle yksityiskohtainen selvitys ja esitys tehdasintegraatin uudelta jätevedenpuhdistamolta vesistöön johdettavien käsiteltyjen jäte- ja jäähdytysvesien sekä biotuotetehtaalta suoraan vesistöön johdettavien jäähdytysvesien päästöistä vaikutusalueen ammattikalastukselle, kaupalliselle kalastusmatkailutoiminnalle, rantakiinteistöjen omistajille, vesialueiden omistajille ja vesistösidonnaiselle virkistyskäytölle aiheutuvien haittojen korvaamisesta. Selvitys on toimitettava aluehallintovirastoon 12 kuukauden kuluessa biotuotetehtaan toiminnan alkamisesta.”

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2., 3., 4., 5. ja 6 lausumaamme, joissa olemme osoittanut, että Kemijoen alaosan ja Kemin edustan Perämeren tila riippuu ratkaisevasti tämän ylisuuren tehtaan puunhankinnan hajakuormituksista ja niiden summautumisesta ”biotuotetehtaan” jätevesipäästöihin.

Katsomme, että hallintoviranomainen tässäkin lupapäätöksensä lupamääräyksessä 72 määrittää virheellisesti, kuin korvattaviksi määrättävät haitat aiheutuisivat pelkästään suorista biotuotetehtaan jätevesipäästöistä.

Katsomme lupapäätöksen tältä osin lainsäädännön ja vesipuidedirektiivin vastaiseksi, jonka vuoksi lupapäätös on tältä osin korjattava sellaiseksi, että hakijan aiheuttamat sekä hajavesikuormitukset että ”biotuotetehtaan” jätevesipäästöjen yhteisvaikutukset arvioidaan kokonaisvaikutuksiltaan myös rantakiinteistölle ja kalastukselle **12 kk ennen biotuotetehtaan toiminnan aloittamista**.

8. Lupakäsittelyvirheet

Viittaamme muistutuksessa esittämiimme lupakäsittelyn menettelyvirheisiin.

Viittaamme hallintoviranomaisen PSAVIN lupapäätöksessään antamaan vastineeseen muistutukseemme:

”Mielipiteessä on huomautettu mm. hakemuksen puutteellisuudesta ja selvitysten riittämättömyydestä ja vaadittu hakemuksen palauttamista hakijalle selvitysten täydentämiseksi. Aluehallintovirasto toteaa, että asian käsittelyn aikana on saatu riittävät selvitykset ja tiedot luvan myöntämisen edellytysten selvittämiseksi ja asian ratkaisemiseksi. Vaikutusarvioinneissa keskeiset mallinnukset on tehty oikeaa tasoa olevilla päästötiedoilla ja mallinnuksia voidaan pitää luotettavana pohjana arvioinneille.

Mielipiteessä mainitun KHO:n vuosikirjapäätöksen linjaukset vesipuitteidirektiivistä on otettu lupaharkinnassa huomioon. YVA-menettelyn sekä vesienhoitosuunnitelman huomioon ottamista on tarkasteltu yksityiskohtaisemmin edempänä kohdassa ”Ympäristöluparatkaisun perustelut”. Kohdasta ”Täytäntöönpanoratkaisun perustelut” ilmenevien perusteluiden mukaisesti toiminnan aloittamisluvan ja valmisteluluvan myöntämisen edellytykset ovat täyttyneet.

Orgaanisten klooriyhdisteiden osalta summaparametria AOX käytetään yleisesti, kuten esimerkiksi massan, paperin ja kartongin valmistusta koskevissa julkaistuissa BAT-päätelmissä. Aluehallintovirasto arvioi, että yhdisteryhmien esitettyä tarkempi tarkastelu yksittäisinä yhdisteinä ei ole ollut tarpeen luvan myöntämisen edellytysten selvittämiseksi. Myönnetyn luvan mukainen toiminta on luonteeltaan samankaltaista kuin nykyisen sellutehtaan toiminta, joten jätevesien ei ennalta arvioida sisältävän merkittäviä määriä vesieliöstölle haitallisia uusia yhdisteitä tai yhdisteryhmiä.

Tehtaan lämpöpäästö ei myönnetyn luvan mukaisesti toimittaessa kasva nykyisestä tasosta.

Mielipiteessä on vaadittu tarkempien riskinarviointien tekemistä. On tyyppillistä, että suunnitteluvaiheessa olevien suurten hankkeiden kemikaaleihin ja onnettomuusriskeihin liittyvät arvioinnit tehdään lupahakemusvaiheessa yleispiirteisesti ja arvioinnit tarkennetaan yksityiskohtaisempien suunnitelmien valmistuessa. Lupahakemuksessa olleet arvioinnit kemikaalien ja onnettomuuksien riskeistä ovat riittävät luvan myöntämisen edellytysten selvittämiseksi. Käsitellyn hakemuksen osalta toiminnan onnettomuusriskejä tai häiriötilanteista aiheutuvan pilaantumisen riskejä ei ennalta voida pitää niin merkittävinä, että ne olisivat luvan myöntämisen este. Lupamääräyksillä on asetettu tarkempia velvoitteita ennaltavarautumiseen ja riskinarviointien päivittämiseen liittyen.

Mielipiteessä on vaadittu hakemuskuulutuksen perumista aluehallintoviraston menettelyvirheen vuoksi. Vaatimus on

perusteeton. Kuulutusta edeltävissä viranomaisneuvotteluissa ei ole ollut esillä tai tullut ilmi käsittelyyn taikka asianosaisten oikeusturvaan tai muistutusten ja mielipiteiden esittämiseen vaikuttavia asioita, joita ei olisi julkaistuissa hakemusasiakirjoissa esitetty. Kuulutuksen jälkeen täydennyksenä tulleet lisätiedot ja hakemuksen muutokset eivät ole lisänneet hankkeen ympäristövaikutuksia eivätkä aiheuttaneet muutenkaan uudelleen kuuluttamisen tarvetta. Täydennykset on julkaistu lupatietopalvelussa. Käsiteltävänä olleen hakemuksien rajausta on perusteltu edempänä käsittelyratkaisun perusteluissa.

Katsomme hallintoviranomainen PSAVIN lupapäätöksessään esittämän vastineen muistutukseemme osin perusteettomiksi ja osin harhauttaviksi.

Ensinnäkin katsomme, että hankkeiden lupahakemusten kuulutusmenettely pohjautuu Århusin sopimukseen sekä ympäristövaikutusten arviointidirektiiviin, jotka velvoittavat tiedottamaan hankkeen oleelliset ympäristöön, vesistöön, luontoon ja muihin seikkoihin aiheuttavat vaikutukset heti hankkeen alkuvaiheesta alkaen, jotta yleisölle ja asianosaisille syntyy riittävät mahdollisuudet arvioida luotettaviin (lupahakemukseen sisältyvien) selvitysten avulla hankkeesta elinympäristönsä tulevaisuuteen vaikuttavat seikat ja muodostaa käsitys tarpeestaan lausua asiaan kuulemismenettelyn yhteydessä.

Katsomme, että hallintoviranomainen PSAVI kuvaa osuvasti vastineessaan omaksumansa menettelytavan, kuin riittäisi että hallintoviranomaisella on omasta mielestään riittävä selvyyys hankkeen luvan myöntämisen edellytyksistä eikä niitä kaikkia tietoja tarvitsisi kuulutusmenettelyn yhteydessä yleisölle eikä hankkeen vaikutusalueen asianosaisille kuulutusasiakirjoissa välittää, ei edes enakkoon pidettyjä viranomaisneuvotteluja.

Muistutuksessa huomautimme, ettei hallintoviranomaisen lupatietosivustolta ilmene, onko hankkeen johdosta pidetty viranomaisneuvotteluja, ja pyysimme käyttöömmä viranomaisneuvottelujen pöytäkirjat.

Tämän johdosta hallintoviranomainen on meille jälkikäteen toimittanut muistiot viranomaisneuvotteluista 19.2.2020, 18.5.2020 ja 11.8.2020.

Katsoimme 19.2.2020 pidetystä hakijan pyynnöstä tapahtuneen viranomaisneuvottelun muistiosta ilmenevän (joka neuvottelu siis pidettiin jo ennen yhteysviranomaisen perustellun päätelmän antamista) että hakijan mielestä tuleva investointipäätös riippuu puunhankinnasta, pohjoisen infrahankkeista, tämän lupahakemuksen lupapäätöksestä, sekä rahoituksesta. Katsomme kyseisen hakijan viranomaisneuvottelussa esittämän perustelun oleelliseksi sen vuoksi, **että hakija kuitenkin lupahakemuksessaan väittää, ettei kasvava puunhankinta ja sen ympäristövaikutukset kuuluisi lupahakemuskäsittelyyn.** PSAVIN toimittamista muistiosta ei ilmene, että hallintoviranomainen PSAVI ja

yhteysviranomaisen Lapin ELY-keskus olisivat ottaneet virallisesti kantaa tuohon hakijan tulkintaan tai edes antaneet neuvontaa asian tulkitsemiseksi.

Toisaalta kyseisestä 19.2.2020 muistiosta käy myös ilmi, että keskeisenä neuvottelujen kohteena on ollut meidän, siis SSL:n Lapin piirin, hakijan YVA-selostukseen antamat muistutukset jätevesi- ja jäähdytysvesipäästöistä, vesistövaikutusarvioinneista kokonaisuutenaan sekä vesimuodostumittain ja kaikkien luokittelutietojen osalta, COD:n ja AOX:n päästöjen vaikutuksista vesistöissä sekä päästöjen talviaikaisista vaikutuksista, merialueelle tulevan hajakuormituksen ja sen muuttumisen arviointi, lämpökuorman vaikutukset ja pienentämismahdollisuudet.

Muistiosta ilmenee myös, että hakija oli toimittanut lupahakemuksen hallintoviranomaiselle jo ennen kuin yhteysviranomaisen oli antanut perustellun päätelmänsä YVA-selostuksesta, ja että neuvottelussa sovittiin, että hakija toimittaa täydennetyt ja päivitetyn hakemustekstin hallintoviranomaiselle kokonaisuutena sen jälkeen, kun perusteltu päätelmä on annettu.

Mutta näitä viranomaisneuvottelujen pöytäkirjoja tai muistioita ei PSAVI hakijan lupahakemuksen kuulutusasiakirjoihin liittänyt.

Tältä osin viittaamme Helsingin sanomissa 14.5.2020 julkaistuun artikkeliin: *’Oikeuskansleri pyytää selvitystä koronatietojen panttaamisesta – ”Peruslähtökohtana on viranomaistoiminnan avoimuus”*, jossa ylin laillisuusvalvoja oikeuskansleri Tuomas Pöysti katsoo, että perustuslain ja julkisuuslain peruslähtökohtana on viranomaistoiminnan avoimuus, joka mahdollistaa julkisen vallankäytön valvonnan, siihen vaikuttamisen ja oikeuksien sekä etujen samoin kuin hyvän hallinnon periaatteiden kuten suhteellisuusperiaatteen toteutumisen valvonnan.

”Avoimuuden ja julkisuuden kautta tapahtuvan viranomaiskontrollin mahdollisuuden kautta viranomaistoiminta saa hyväksyttävyytensä. Eriyksen merkityksellistä se on silloin, kun julkisen vallan toimin joudutaan puuttumaan perus- ja ihmisoikeuksiin”.

Katsomme tässä käsiteltävässä julkisen vallan hallintolain mukaisessa lupahakemuskäsittelyssä käsiteltävän oleellisia ympäristöperusoikeuteen ja laajan asianosaisjoukon oikeusturvaan liittyviä seikkoja sellaisella tavalla, joka on vastoin oikeuskanslerin kuvaamaa sellaista avoimuutta, joka mahdollistaa julkisen vallankäytön valvonnan, siihen vaikuttamisen ja oikeuksien sekä etujen samoin kuin hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen valvonnan.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme hallintoviranomaisen PSAVIN menetelleen kuulutusmenettelyissään vastoin oikeuskansleri Pöystin kuvaamaa perustuslain tarkoittamaa avoimuutta ja että hallintoviranomaisen jättäessään kuulutusasiakirjoissa antamatta tietoa

käydyistä viranomaisneuvotteluista pyrkineen estämään julkisuuden kautta tapahtuvaa viranomaiskontrollia.

Lisäksi katsomme, että se että hallintoviranomainen on jälkikäteen pyynnöstämme toimittanut meille kyseiset viranomaisneuvotteluiden muistiot, ei se jälkikäteinen muistioiden meille toimittaminen poista tai kumoa hallintoviranomaisen tekemää virheellistä menettelyä.

Katsomme, ettei hallintoviranomainen ole vielääkään lisännyt lupatietosivulleen kyseisiä kaikkia viranomaisneuvottelujen muistioita asianosaisten ja yleisön tarkasteltaviksi.

Katsomme, että hallinto-oikeus selvitysvastuunsa mukaisesti selvittää ne viranomaisohjeukset, joihin perustuen tämän ylisuuren hankkeen puunhankinnasta aiheutuvat ympäristö-, vesistö-, luonto- ja ilmastovaikutukset on jätetty lupahakemusmenettelyn ulkopuolelle ja siten myös niiden vaikutusten summavaikutukset "biotuotetehtaan" vaikutuksiin arvioimatta.

Lisäksi PSAVI nyt päätöksessään lausuu vastineeksi muistutukseemme, että:

"Mielipiteessä mainitun KHO:n vuosikirjapäätöksen linjaukset vesipuidedirektiivistä on otettu lupaharkinnassa huomioon. YVA-menettelyn sekä vesienhoitosuunnitelman huomioon ottamista on tarkasteltu yksityiskohtaisemmin edempänä kohdassa "Ympäristöluparatkaisun perustelut". Kohdasta "Täytäntöönpanoratkaisun perustelut" ilmenevien perusteluiden mukaisesti toiminnan aloittamisluvan ja valmisteluluvan myöntämisen edellytykset ovat täyttyneet."

Katsomme edellä valituksemme yksityiskohtaisissa perusteloissa osoitetun, että PSAVIN edellä kuvattu väite on perusteeton, ja päinvastoin hallintoviranomainen on kaikin tavoin pyrkinyt väittämään, ettei vesipuidedirektiivin velvoitteita tarvitse noudattaa edes tässä Suomen suurimmassa- ja puunjalostustoiminnassa.

Lisäksi PSAVI vastineessaan väittää, että kuulutuksen jälkeisissä hakijan täydennyksissä ei olisi esitetty sellaisia tietoja, joita olisi tarvinnut kuuluttaa. Katsomme väitteen harhauttavaksi, koska Lupakäsittelyn loppuvaiheessa hakija mm. täydensi suola-aineiden pitoisuuksia, alumiinin korkean pitoisuuden 13.4 mg/L ja toimitti tiedon kaatopaikan pääjätteen eli soodasakan liukoisuustietoja, jotka ylittävät TDS:n osalta liki kaksikertaisesti (190 g/L) vaarallisen jätteen kaatopaikan rajan ja suuren liukoisen vanadiinin pitoisuuden 14.4 mg/L. Haitta-aineet päätyvät vedenpuhdistamolle ja siten vesistöön tai laitoksella poltettaviin lietteisiin ja edelleen kaatopaikalle tai ilmaan.

Keskeisiä lupa- ja YVA-aineistoja jäi puuttumaan

YVA-vaiheessa ELY ja nyttemmin myös ympäristölupaviranomainen vaati selvittämään COD-summaparametrina esitetyn ”puun uuteaineiden” orgaanisen kuormituksen aineiden koostumuksen sekä kloorattujen AOX-yhdisteiden koostumuksen. Yhtiö suoritti selvityksiä lähinnä aineista, jotka eivät tyypillisesti vastaa kyseisten aineiden valtaosaa. On tiedossa, että osa AOX- ja COD/uute-aineista ovat biologisesti kertyviä ja hyvinkin pieninä pitoisuuksina haitallisia esimerkiksi kalojen lisääntymiselle/varhaisille kehitysvaiheille.

Osa haitta-aineista on tullut valittajien tietoon vasta luvan hyväksymisen jälkeen. Kaatopaikkojen 2019 tarkkailu paljastaa ns. vanhalta kaatopaikalta mitattavan korkeita vetysyanidin (”sinihappo”, HCN), rikkivedyn ja metaanin pitoisuuksia.

Lupien pilkkominen

PSAVI pilkkoi ”biotuotetehtaan” ympäristö- ja vesitalousluvan juuri ennen päätöstä kolmeksi erilliseksi luvaksi. Erillisiä lupahakemuksia ei kuulutettu ja asiassa on ilmeisiä kuulemis- ja kuulutusvirheitä. Luvan pilkkomisella on tarkoitus estää kokonaisuudesta valittaminen sekä erottaa siihen oleellisesti kuuluvat kaatopaikka- ja vedenottorakenne erillisiksi luviksi.

Katsomme, että hallintoviranomainen PSAVI on toistuvasti tehnyt kuulutusmenettelyssään perustuslain ja julkisuuslain peruslähtökohdan vastaisen menettelyvirheen, jonka tarkoituksiksi voidaan katsoa olevan haitata julkisen vallankäytön valvontaa, siihen vaikuttamisen ja oikeuksien sekä etujen samoin kuin hyvän hallinnon periaatteiden kuten suhteellisuusperiaatteen toteutumisen valvonnan. Tämän vuoksi katsomme, että lupahakemuksen kuulutusvirheiden vuoksi lupapäätös on kumottava.

9. Valituksen tiivistelmä

Katsomme, että lupahakemus ja lupapäätösmenettely on kohdistunut vain hakijan ylisuuren hankekokonaisuuden toiseen puoliskoon, eli ”biotuotehtaaseen”, ja hankekokonaisuuden toinen puolisko, eli ylisuuren puunhankinnan vaikutukset on jätetty ympäristölupapäätösmenttelyn ulkopuolelle, ja siten myös näiden puoliskojen yhteiset vaikutukset on jätetty lupapäätösmenttelyn ulkopuolelle.

Katsomme kyseisen hankekokonaisuuden kokonaisuuden jakamisen kahtia, ja lupahakemuksen ja lupakäsittelyn kohdistamisen vain hankekokonaisuuden toiseen puoliskoon ympäristölainsäädännön, ympäristövaikutusten arviointidirektiivin, vesipuitedirektiivin, luontodirektiivin, ilmastolain, biodiversiteettisopimuksen ja hyvän hallintotavan vastaiseksi menettelyksi.

Katsomme, ettei tässä hallintoviranomaisen käsittelyynsä ottamassa puolikkaassa lupahakemuksessa ole esitetty luvan myöntämisen edellytysten täyttymisen luotettavaksi selvittämiseksi riittäviä selvityksiä koko hankekokonaisuuden yhteisistä ympäristö-, vesistö-, luonto- ja

ilmastovaikutuksista, joiden perusteella voitaisiin todeta hankekokonaisuuden luvanmyöntämisen edellytysten täyttyvän.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme, ettei hallintoviranomaisen myöntämä lupapäätös Metsä Fibren Kemin ”biotuotetehtaalle” täytä lainsäädännön ja direktiivien velvoitteita, jonka vuoksi lupapäätös on kumottava.

Katsomme myös, että koska varsinainen päälupa ”biotuotetehtaalle” ei täytä lainsäädännön vaatimuksia, ei myöskään pääluvasta erilleen erotetuille kaatopaikkaluvulle ja vedenottoluvulle voida katsoa olevan perusteita, jonka vuoksi ne on kumottava, ja myös niihin hallintoviranomaisen antamat toimeenpanolupa ja valmistelulupa muutoksenhausta huolimatta on kumottava.

10. Vaatimukset

Pyydämme kaikkien kolmen lupavalituksen yhteiskäsittelyä.

Biotuotetehtaan ympäristö- ja vesitalouslupapäätökseen liittyvät ensisijaiset vaatimukset

1. Biotuotetehtaan ympäristö- ja vesitalouslupa on kumottava

Katsomme valituksen yksityiskohtaisissa perusteluissa osoitetun, että lupahakemus ja lupapäätös eivät täytä lainsäädännön ja direktiivien velvoitteita hankekokonaisuuden kokonaisvaikutusten selvittämisestä kokonaisuutenaan, eikä koko hankekokonaisuuden luvanmyöntämisen edellytysten täyttymistä ole lupahakemuksessa osoitettu.

Luvanhakijan lupahakemus sekä myös hallintoviranomainen PSAVIN lupapäätös on koskenut vain hankekokonaisuuden toista puolikasta eli ”biotuotetehtasta”, jonka vuoksi katsomme lupapäätöksen tehdyn lainsäädännön ja direktiivien vastaisesti, jonka vuoksi lupapäätös on kumottava.

Katsomme, ettei kumoaminen ole kohtuutonta, koska hakija voi jatkaa selluntuotantoaan nykyisessä sellutehtaassaan entiseen tapaan, eikä kumoamispäätös estä hakijaa valmistelemasta uutta sellutehtaan ja puunhankintansa lupahakemusta siten laadittuna, että lainsäädännön ja direktiivien velvoitteet tulevat uudessa lupahakemuksessa nykyistä paremmin huomioituksi.

Katsomme myös, ettei luvanhakija nykyisessä lupahakemuksessaan osoittanut mitään sellaista hyväksyttävää perustelua, joka oikeuttaisi tai pakottaisi hyväksymään nyt hakemansa ylisuuren tehtaan ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksen ilman hankekokonaisuuden kokonaisvaikutusten arviointeja.

Biotuotetehtaan ympäristö- ja vesitalouslupapäätökseen liittyvät toissijaiset vaatimukset

Katsomme, että lupa on niin monella tavalla puutteellinen, ettei ole muuta realistista mahdollisuutta kuin hylätä ja kumota lupa. Luvan korjaaminen edellyttäisi uusia selvityksiä ja YVAa sekä niihin liittyviä kuulemisia.

Mikäli lupaa ei kuitenkaan kumottaisi, vaadimme seuraavaa:

2. Lupa on palautettava lupaviranomaiselle uudelleen valmisteltavaksi ja määrättävä korjaamaan se erityisesti seuraavilta osilta:
  - Edelleen toissijaisesti hallinto-oikeuden on korjattava lupa (mitä emme pidä mahdollisena)
3. Toiminnanharjoittajan on määrättävä tekemään korjattu ympäristövaikutusten arviointi koko hankekokonaisuudestaan mukaan lukien puunhankinnan vaikutukset ja biotuotetehtaan yhteisvaikutusten selvittäminen useamman vaihtoehtoisella tuotanto- ja puunhankintakapasiteetilla arvioituna, jotta luvan myöntämisen edellytysten täytyminen saadaan selvitettyksi.
4. Toiminnanharjoittaja on määrättävä tekemään korjattu ympäristövaikutusten arviointi sekä puunhankinnan vaikutusten arvioinnin että massatehtaan vaikutusten osalta koskien kaikkien merkittävien luvanvaraisten ja haitallisten aineiden vaikutusten ja riskien (ympäristön pilaantumisen vaara) selvittämistä, sekä sosiaalisten vaikutusten arviointi käsittäen toiminnasta aiheutuvat haitat ranta-asukkaille, mökkiläisille ja muille haitankärsijöille. Nämä tulee tehdä pinta- ja pohjavesivaikutusten, maaperävaikutusten, sedimenttivaikutusten, melun ja maisemavaikutusten ja ilmapäästöjen osalta, vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, sekä vaikutukset muihin elinkeinoihin kuten kalastukseen, matkailuun, luonnonvarojen käyttöön ja kalastusmatkailuun.
  - 4a) Hajakuormituksen ravinteiden sekä jätevesipäästöjen ravinteiden vaikutukset erityisesti yhteisvaikutuksien lämpökuorman kanssa ja päästöistä seuraavan sisäisen kuormituksen vaikutuksesta.
  - 4b) Suola-aineiden suorat vaikutukset ja vesien kerrostumisesta ja vähähappisuudesta seuraavat vaikutukset
  - 4c) Myrkyllisten ja haitallisten kemikaalien ja organismien välittömät, krooniset, ekologiset ja kertymis- vaikutukset:
    - Toksisten vaikutusten yhteisvaikutukset ravinteiden ja suolojen kanssa tulee myös huomioida
    - 4c1) Yksittäisinä yhdisteinä luvanvaraiset halogenoidut orgaaniset aineet vs. "AOX" summaparametri, erityisesti tulee selvittää vaikutuksineen klorovaniliinit ja -guajakoli, kloorietikkahapot, kloorialdehydit, kloro-metanoli ja -etanoli.
    - 4c2) COD-summaparametriin sisältyvät puun uuttoaineet mukaanluettuna heikosti biohajoavat ja hormonien kaltaiset aineet, kuten reteenit, sekä AVIn tarkkailuohjelmassa/jälkiselvityksiin vaatimat haitta-aineet. Näitä on tuotu esiin lupahakemuksessa, mutta pitoisuudet ja vaikutustiedot puuttuvat. On ilmeistä, että COD-vaikutuksen aiheuttajat on kuvattava tarkemmin

- 4c3) Vapautuvat pienimolekyyliset orgaaniset aineet, kuten hapot, hiilivedyt, liuotinaineet
- 4c4) Vesistöön joutuvat sulfidikemikaalit ja rikkivety, syanidit ja syanaatit
- 4c5) Vesistöön ja ilmaan joutuvat syanidit, syanaatit ja metaani
- 4c6) Prosessista ja puusta vapautuvat haitalliset alkuaineet kuten raskasmetallit, erityisesti arseeni, alumiini, vanadiini, mangaani, magnesium, rauta, boori, ja aivan erityisesti sinkki
- 4c7) Puhdistamolta vapautuvan mikrobimassan koostumus ja vaikutukset mm. hygienisesti, ekologisesti, hapenkulutukseen sekä toksisina ja allergeenisina aineina kuten lipopolysakkaridit ja muut toksiinit
- 4c8) Muun kiintoaineksen koostumus, pitoisuudet ja vaikutukset
- 4c9) Jäähdytysveden kloorauksen reaktiivisen jäännöskloorin suorat ja välilliset vaikutukset, valkaisuun reaktiivisen jäännöskloorin vaikutukset
- 4c10) Vesikierron hapettumisenestokemikaalien vaikutukset, erityisesti hydratsiini- ja sen sukuiset aineet
- 4c11) Sakeutus/flokkulanttipolymeerien vaikutukset
- 4c12) Vaahdonestokemikaalit
- 4d) Veden lämpökuorman vaikutukset
- 4e) Vedenoton vaikutukset välppiin ja suodattimiin sekä jäähdytyskierrossa kuolevina kaloina ja vesieliöinä ml. mikro-organismit
- 4f) Virtausmuutoksien vaikutukset.
- 4g) Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa huomioitavia asioita:
 vaikutukset virkistys- ja ammattikalastuksen
 kalan maun heikkeneminen (tainted fish)
 hormonaaliset vaikutukset kalojen lisääntymiseen
 osittaisestakin suolakerrostumisesta aiheutuva elohopean nousu kaloissa
 kalan maineen menettäminen
 vedenottoon kuolevat kalanpoikaset ja planktoneliöt
 virtauksien muutoksien vaikutukset ja sedimenttien liikkuminen

5. -Rakennusaikaiset vaikutukset mm. sedimenttien liikkuminen ja vaarallisten rakennusjätteiden dumpaaminen
- kohdan 4 aineiden kuten sinkki-, alumiini-, rauta- ja mangaanipäästöjen vaikutukset kaloihin
  - sekä prosessireagensseista johtuvat harvinaisempien suolojen (Li, Sr, Cs), uuttoaaineiden, rikkiyhdisteiden, harvinaisten maametallien (REE), hydratsiini-tyyppisten aineiden ja jäännöskloorin päästöt
  - ammonium -tyypin vaikutukset kaloihin
  - vaikutukset maatalouden ja kotilouksien talous- ja kasteluvesiin
  - vaikutukset matkailuun ja kalastusmatkailuun
6. Ympäristölupaan pitää korjata päästörajat kaikille merkittävälle luvanvaraisille aineille, mukaan lukien EUn laatumormiaineet, lisäksi lupaan on korjattava mahdollisimman pieni sekoittumisvyöhyke ja velvoitteet vedenpuhdistuksen kehittämisestä niin, että sekoittumisvyöhyke voidaan poistaa 2 vuoden kuluessa.
7. Ympäristölupaan pitää korjata korvaukset tarkistettujen ympäristövaikutusten perusteella sekä vakuudet todennäköisten riskien varalta.
8. Toiminnanharjoittaja on veloitettava selvittämään BAT-tekniikka kustannuksineen, sekä muut mahdollisuudet vesi-, ilma- ja melupäästöjen vähentämiseksi, erityisesti on selvitettävä, erillisten jätevesifraktioiden koostumukset ja puhdistaminen erikseen, prosessien tekniset vaihtoehdot, vedenpuhdistuksen, pohjavesivaikutusten estämisen, melun torjunnan ja ilman puhdistuksen vaihtoehdot sekä toissijaisesti purkuputken sijaintivaihtoehdot.
- Toiminnanharjoittaja on veloitettava käyttämään BAT-tekniikka sekä muita mahdollisia menetelmiä vesi-, lämpö-, ilma- ja melupäästöjen vähentämiseksi, erityisesti korjaamalla prosessien tekniset vaihtoehdot, vedenpuhdistuksen ja ilman puhdistuksen vaihtoehdot vähäpäästöisemmiksi.
- Kunkin päästettäväksi suunnitellun vesijakeen sekä sijoitettavan kaatopaikkajätejakeen kaikki oleelliset haitta-aineet on kattavasti selvitettävä.
- 8a) Suolojen laimentaminen jätevesiin esim. soodakattilan suodattimen tuhkasta on kiellettyä, jäteliuokset on puhdistettava, esimerkiksi haihdutettava ja toimitettava hyötykäyttöön tai käsiteltävä jätteenä
- 8b) Valkaisun jätevedet on puhdistettava erikseen, esimerkiksi haihdutettava, ja toimitettava hyötykäyttöön tai käsiteltävä jätteenä.
- 8c) Kaatopaikalle ei saa toimittaa liukenevia suola-metallijätteitä, joiden TDS-liukoisuudet ylittävät tavanomaisen jätteen kaatopaikannormit ja/tai joiden haitta-aineiden päästöjä ei ole luvitettu tai jotka eivät sovellu tehokkaasti jätevedenpuhdistamalla käsiteltäviksi. Jätejakeita on valvottava säännöllisesti sekä niitä tuottavaa prosessia.

8d) Muut jätevedet kuten kuorimon jätevesi on pudistettava erikseen, esimerkiksi haihdutettava, ja toimitettava hyötykäyttöön tai käsiteltävä jätteenä.

8e) Toissijaisesti toiminnanharjoittajan on osoitettava, että valittu vesienkäsittely on parasta saatavilla olevaa teknologiaa nykyisen puhdistamolle johdettavan yksilöllisen tarkan koostumuksellisen jäteliuoksen puhdistukseen sekoitettuna.

8e2) Toissijaisesti toiminnanharjoittaja on velvoitettava korjaamaan purkuputken sijaintipaikka syvän meren alueelle vähintään 40 kilometrin päähän.

8f) Lämpöpäästö on hallittava parhaalla saatavilla olevalla tekniikalla. Mereen laskettava lämpö on tasattava erillisessä altaassa, niin, että purkuvesi ei nosta lämpötilaa yli 1 astetta celsiusta 50 metrin päässä.

8g) Ilmapäästöjen raskas/puolimetallien, erityisesti elohopean, kadmiumin, kuparin, kromin ja kromi-VI:n, nikkelin, talliumin ja arseenin sekä ilmapäästöjen AOXien, dioksiinien ja furaanien kokonaispäästöt ja laskeumat on selvitettävä yleisissä tuulen suunnissa, ulkoilun alueiden ja asutuksen lähellä. Päästöjä on hillittävä erillisillä pesureilla ja aktiivihieillä, joka sitoo elohopean sekä orgaanisten halogeenien, alkuaineiden ja erityisesti elohopean päästöt.

9. Toiminnanharjoittaja on velvoitettava selvittämään purkuputken sijoittamisen kaivausalueen sekä tontille sijoitettujen sedimenttien laatu ja niihin liittyvät ympäristöriskit sekä kaivamiseen tarvittavat suojaruusteet ja sedimenttien läjitysalueet. Kaivaminen on määrättävä tekemään sellaiseen aikaan, että sen vaikutukset ovat mahdollisimman pienet.

Tehtaantontilla tehtävien maansiirtotöiden sekä mahdollisen louhinnan vaikutukset on selvitettävä ja tarvittaessa säädeltävä.

10. Toiminnan ilmasto-, otsonikato- ja hiilipäästövaikutukset on selvitettävä ja rajoitettava ympäristösuojauskeinoiksi.

10a) Hiilidioksidi ja kasvihuonekaasut ovat merkittäviä saasteaineita, ja ne on selvitettävä ja säädeltävä ympäristöluvassa.

10b) AOX-päästöihin kuuluu kloorattuja ja halogeenipitoisia haitta-aineita, joista osa saattaa olla haihtuvia otsonikatoa aiheuttavia aineita. Nämä on selvitettävä ja säädeltävä.

11. Toimintaan liittyvän metsänkäsittelyn vaikutukset ja vaihtoehdot sekä lieventämistoimet on selvitettävä luonnon monimuotoisuuden kannalta.

11a) Tulee selvittää metsänkäytön vaikutukset luonto- ja lintudirektiivien sekä vesidirektiivien sekä vastaavan suomalaisen lainsäädännön suhteen. Tulee selvittää toimenpiteen lainsäädännön vastaisten vaikutusten ehkäisemiseksi.

11b) Erityisesti tulee selvittää avohakkuiden vaikutukset ja jatkuvan kasvatuksen sekä muiden vaihtoehtoisten menetelmien luonto-, pohjavesi- ja pintavesivaikutukset.

11c) Tehtaan raaka-aineentuotanto on määrättävä tehtäväksi kestäväällä tavalla.

12. Luvasta puuttuville merkittäville haitta-aineille on määrättävä luparajat, tarkkailut sekä kuormitusrajat perustuen EUn ja kansainvälisiin ympäristölaatunormeihin. Ilmapäästöille erityisesti elohopealle, metalleille ja arseenille sekä typpi- ja rikkipäästöille on määrättävä laskeumatarkkailut. Ilmapäästön laskeuman osalta on huomioitava siitä seuraavan vesipäästön vaikutukset.

13. Mikäli em. korjauksia ei tehtäisi, hallinto-oikeutta pyydetään hankkimaan asiassa EU-oikeuden ennakkopäätös vesipuite-, pohjavesi- ja luontodirektiivien suhteen.

Vesilain mukainen lupa

Ensisijaiset vaatimukset:

- 1) Kemin tehtaan vedenottoa koskevan vesitalousluvan nro 2/2014/2 lupamääräyksen 1 muuttamisen kumoamista ja päätökseen liittyvän valmisteluluvan kumoamista

Katsomme edellä valituksen yksityiskohtaisissa perusteluissa osoitetun, että "biotuotetehtaan" ympäristö- ja vesitalouslupa ei täytä lainsäädännön ja direktiivien vaatimuksia, jonka vuoksi katsomme, ettei ole laillisia perusteita erottaa siitä pääluvasta erilliseksi päätökseksi vesitalouspamääräyksen muuttamispäätöstä, joka tosiasiallisesti on annettu biotuotetehtaan vedenottotarvetta varten, jonka vuoksi vaadimme lupapäätöksen kumoamista, ja lupapäätöksessä myönnetyn valmisteluluvan kumoamista.

Toissijaiset vaatimukset:

- 2) Valmisteluluvan välitöntä kumoamista välipäätöksellä, toissijaisesti kunnes ympäristönsuojelulain lupa on lainvoimainen tai edelleen toissijaisesti ainakin, kunnes hallinto-oikeus on ratkaissut asian.
- 3) Lupa on palautettava lupaviranomaiselle ja määrättävä hakija korjaamaan se erityisesti seuraavilta osilta:

Vedenottorakenteen paikka haittaisi vaelluskalojen kalatien rakentamista vanhaan joen uomaan. Esitetty otto rakenteen paikka on siten erityisen huono.

Edelleen toissijaisesti hallinto-oikeuden on korjattava lupa (mitä emme pidä mahdollisena)

- 4) Vesilain intressivertailu tulee tehdä rahallisilla arvoilla huomioiden kaikki haitat mukaan lukien toiminnasta seuraavat imago- ja mainehaitat
  - 4a) elinkeinoille, ammatti- ja virkistyskalastukselle sekä matkailulle ja rantojen maataloudelle
  - 4b) rantakiinteistöjen todellisen arvonalenemisen sekä käyttö-, markkinointi- ja kysyntäarvojen heikkenemisestä johtuen
  - 4c) haitat yleisille eduille vesien virkistyskäytössä

Vaatimukset liittyen ympäristölupapäätökseen 'Kemin tehtaan teollisuusjätteen käsittelyalueen ympäristöluvan nro 132/2018/1 lupamääräyksen 1 muuttaminen'.

Ensisijaiset vaatimukset:

- 1) Ympäristönsuojelulain mukaisen luvan ja toiminnanaloittamisluvan kumoamista

Katsomme edellä valituksen yksityiskohtaisissa perusteluissa osoitetun, että "biotuotetehtaan" ympäristö- ja vesitalouslupa ei täytä lainsäädännön ja direktiivien vaatimuksia, jonka vuoksi katsomme, ettei ole laillisia perusteita erottaa siitä pääluvasta erilliseksi päätökseksi "biotuotetehtaan" kaatopaikkaa koskevaa päätöstä, joka tosiasiallisesti on annettu biotuotetehtaan kaatopaikkatarvetta varten, jonka vuoksi vaadimme lupapäätöksen kumoamista, ja lupapäätöksessä myönnetyn toimeenpanoluvan muutoksenhausta huolimatta kumoamista.

Toissijaiset vaatimukset:

- 2) Toimeenpanoluvan muutoksenhausta huolimatta välitöntä kumoamista välipäätöksellä, toissijaisesti kunnes biotuotetehtaan ympäristö- ja vesitalouslupa mukainen lupa on lainvoimainen tai edelleen toissijaisesti ainakin, kunnes hallinto-oikeus on ratkaissut asian.
- 3) Toissijaisesti katsomme, että biotuotetehtaan kaatopaikka-asian lupahakemus ja lupapäätös on niin monella tavalla puutteellinen, ettei ole muuta realistista mahdollisuutta kuin hylätä ja kumota lupa. Luvan korjaaminen edellyttäisi uusia selvityksiä ja YVAa sekä niihin liittyviä kuulemisia. Mikäli kaatopaikkalupaa ei kuitenkaan kumottaisi vaadimme seuraavaa:
- 4) Lupa on palautettava lupaviranomaiselle ja määrättävä korjaamaan se erityisesti seuraavilta osilta:
  - Edelleen toissijaisesti hallinto-oikeuden on korjattava lupa (mitä emme pidä mahdollisena)
- 5) Toiminnanharjoittaja on määrättävä tekemään korjattu ympäristövaikutusten arviointi käsittäen kaatopaikan vaikutukset kaikkien merkittävien luvanvaraisten ja haitallisten aineiden vaikutusten ja riskien (ympäristön pilaantumisen vaara) osalta sekä sosiaalisten vaikutusten arviointi käsittäen toiminnasta aiheutuvat haitat ranta-asukkaille, mökkiläisille ja muille haitankärsijöille. Nämä tulee tehdä pinta- ja pohjavesivaikutusten, maaperävaikutusten, sedimenttivaikutusten, melun ja maisemavaikutusten ja ilmapäästöjen osalta sekä vaikutukset muihin elinkeinoihin kuten kalastukseen, matkailuun, luonnonvarojen käyttöön ja kalastusmatkailuun.

Näiden selvitysten tulee käsittää erityisesti:

5a) Vesistöön joutuvat sulfidikemikaalit ja rikkivety, syanidit ja syanaatit

5b) Vesistöön ja ilmaan joutuvat syanidit, syanaatit ja metaani

5c) Jätteestä vapautuvat haitalliset alkuaineet kuten raskasmetallit, erityisesti arseeni, alumiini, vanadiini, mangaani, magnesium, rauta, boori, ja sinkki, harvinaiset maametallit

5d) suola-aineet erityisesti litium strontium, cesium, bromi, fluori, kloori, magnesium

- 5e) kloorifenolit, tärpätit, asbestit ja muuta saastuneiden purkumateriaalien haitta-aineet
- 6) Kaatopaikalle ei saa toimittaa liukenevia suola-metallijätteitä, joiden TDS-liukoisuudet ylittävät tavanomaisen jätteen kaatopaikannormit ja/tai joiden haitta-aineiden päästöjä ei ole luvitettu tai jotka eivät sovellu tehokkaasti jätevedenpuhdistamolla käsiteltäviksi. Jätejakeita on valvottava säännöllisesti sekä niitä tuottavaa prosessia.
- 7) Kohtuuttomat ja virheelliset määrät kaatopaikkaluvan taulukossa on korjattava. Tähdellä merkittyä asbestijätettä ei saa toimittaa kaatopaikalle yli 100 000 tonnia. Asbestijätettä ei saa sekoittaa vaaralliseen liukoisen suolan jätteeseen. Asbestille ja vaarallisille aineille on määrättävä selektiivinen purku ja jätteiden määrä on minimoitava 500 tonniin, joka on stabiloitava erilliselle kaatopaikalle.
- 8) Haitta-aineiden vuotaminen mereen ja pohjaveteen on selvitettävä kattavasti. Tämän johdosta on tarvittaessa määrättävä kaatopaikka(t) korjattaviksi.
- 9) Kaatopaikan vesitarkkailuun on lisättävä kohdan 5 aineet ja kaasujen tarkkailu on ulotettava uudelle kaatopaikalle.

Tietopyynnöt

Pyydämme mahdollisuutta tarvittaessa täydentää valitustamme.

Pyydämme tiedottamaan valitukseemme annettavista vastineista ja lausunnoista ja antamaan meille mahdollisuus lausua niihin.

Rovaniemellä 25.1.2021

Sari Hänninen

Puheenjohtaja

Hilkka Lipponen

Varapuheenjohtaja

Mika Flöjt

toiminnanjohtaja

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piirin ry:n yhteyshenkilö
valitusasiassa (prosessiosoite):

Mika Flöjt

toiminnanjohtaja
+358 40 823 2443

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry
Rovakatu 23, huone 219
96100 Rovaniemi

Piirin sähköposti: lappi@sll.fi tai lapinpiiri@gmail.com

Lue lisää toiminnastamme <https://www.sll.fi/lappi>

Liitämme valituksen liitteeksi 1:

*Ympäristöministeriön uhanalaisia lajeja ja monimuotoisuutta käsittelevän
ns. punaisen kirjan*

Liitämme valituksen liitteeksi 2:

Kansainvälinen luontopaneeli IPBES, liite 2